

כבה אורו של עולם

גיליון אבל ומספד אחר מיטתו של מרן ראש הישיבה זצוק"ל:
רגעי הפרידה, אשכבתיה דרבי,
ההספדים המצמרדים ופרקי חיים
מצ"א שנות תורה וקדושה

אבל כבד עוטף את העם היהודי כולו בארץ ובתפוצות, בשל הסתלקותו בסערה השמימה של אבינו רוענו ומנהיגנו גדול הדור מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל זצ"ל. מאות אלפי יהודים בראשות מרן ורבני חכמי וגדולי ישראל חלקו כבוד לתורה ונטלו חלק במסע ההלוויה שיצא אתמול מהיכל ישיבת 'פורת יוסף' – גאולה, שם ספדו בבכי ובדמעה מרן חכמי וגדולי הדור, משם יצא ארון האלוקים בדרכו האחרונה אל בית החיים 'סנהדריה', שם חלקת מחוקק ספון

נצחון ארזאים את המצוקים

המומים וכואבים יחד עם כל בית ישראל עם הסתלקותו לישיבה של מעלה של הכהן הגדול מאחיו, משיירי כנסת הגדולה, שריד לדור דעה, מנהיגה של היהדות הספרדית בארץ ובעולם, נשיא מועצת חכמי התורה מרן ראש הישיבה

הגאון הגדול רבי
חכם שלום כהן
זצוק"ל

אשר זכינו לאורך השנים להיכנס בכל עת אל הקודש פנימה, להיות ממנו עצה ותושיה ולקבל את ברכת קודשו למען בריאותם ורפואתם של בני הישיבות ואברכי הכוללים שבכל אתר ואתר

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

מאוחדת

כבה המאור הגדול

אוי לנו כי כבה האור הגדול אשר האיר לכל יחד עם כל בית ישראל מבכים אנו את הסתלקותו לשמי רום של האי קדוש עליון, מנהיג בחדר עליון, העמיד תלמידים הרבה

מרן ראש הישיבה
חכם שלום כהן
נשיא מועצת חכמי התורה זצוק"ל

אשר תמיד נעמד לימינו בדאגה כנה לבריאותם של כלל ישראל בכל מושבותיהם שולחים אנו את תנחומינו הכנים למשפחתו הכבודה ולכל עולם התורה והישיבות

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

מנצח

גלה כבוד מישוראל

יחד עם כל בית ישראל אנו מבכים מרה את הסתלקותו המרה של מרן הגאון האדיר, גדול בתורה ועומק עיונה, מרביץ תורה ויראה לאלפי בית ישראל אשר הנחה אותנו בעצה ובתבונה מרן חכם רבי
שלום כהן
זצוקל"ה

ראש ישיבות פורת יוסף ונשיא מועצת חכמי התורה

תנחומינו לבני משפחתו ולתלמידיו הרבים

לאומית
לנו זה אכפת

אוי לספינה שאבד קברניטה

יחד עם כל בית ישראל מבכים אנו מרה את השריפה הגדולה אשר שרף ה' את נצחו ארזאים את המצוקים ונשבה ארון האלוקים בסילוקו לגנוי מרומים של גאון ישראל ותפארתו.

מרן ראש הישיבה
חכם שלום כהן
נשיא מועצת חכמי התורה וראש ישיבת 'פורת יוסף'

בזאת שולחים אנו כסא דנחמא למעלה משפחתו הרוממה ולכל עולם התורה וההלכה, ומעתיירים כי המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תיסיפו לדאבה עוד, וזכותו הגדולה תגן עלינו שלא ישמע עוד שור ושבר והוא ימליץ טוב בעדנו להושיע בחשועת עולמים.

בצער וביטון
הנהלת

ישיבת
חסידי חצאון בול.

מועצת חכמי התורה בא"י

אוי לעולם שאבד מנהיגו
בת ציון ממררת אמריה
אזהרה!

כי כוס שתיתי ומציתי שמריה, כי נשבה ארון ה', עמוד האש ההולך לפני המחנה, מעתיק השמועה ומשיירי כנסת הגדולה, על פיו ייסעו ועל פיו יבואו כל בני ישראל, רבה דעמיה מדברנא דאומתיה, אדיר התורה וגאון הענווה, איש האמת לוחם מלחמות ה', יחיד הדור ותפארתו, ותורה יבקשו מפיהו, נטל כל חמודות שבעולם והלך לו

מורנו ורבינו אשר בצלו ישבנו
מרן ראש הישיבה
חכם שלום כהן
זצוקללה"ה

נשיא מועצת חכמי התורה

תנועת ש"ס העולמית

שומרי תורה ספרדים

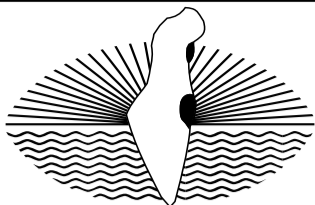
אבי אבי רכב ישראל ופרשיו

אור העולם חשך בעדנו, בעלות בסערה השמימה מופת הדור והדרו, רבן של כל בני הגולה, רב רבנן, נזר החכמים, עיר וקדיש מן שמיא נחית, משיירי כנסת הגדולה, המנורה הטהורה, יצק מים על ידיהם של חכמי התורה ואדירי ארץ, אשר ייסד והניח את אבן הפינה לתנועתנו הקדושה וממנה ישקו כל העדרים, הרביץ תורה לאלפים ולא החזיק טיבותא לנפשיה, עמוד האש אשר עמד לפנינו ולאורו הלכנו, העמיד הדת על תילה ולחם מלחמות ה', אבינו רוענו במעגלי האמת והצדק

נשיא מועצת חכמי התורה גדול הדור מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוקללה"ה

ההללויה תצא היום, יום שני, כ"ה באב, בשעה 14:00
מישיבת פורת יוסף גאולה אל בית החיים סנהדריה

וכל בית ישראל יבכו את
השריפה אשר שרף ה'
תנועת ש"ס העולמית

חשכו המאורות

מי יתן ראשינו מים ועינינו מקור דמעה כי קול נשמע מציון בהילקח מעמנו בשחיתותנו עטרת תפארת ישראל הכהן הגדול מאחיו נזר יהדות המזרח ורעיא מהימנא גיבור ואיש מלחמה בדת תורה תמימה, מינקותו עמל בה בטהרה ועבד את ה' מנעוריו, ענוותן כהלל גאון המידות וליבם הרחום של ישראל, אוהב שלום ורוף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, שקדן השקדנים וגאון הגאונים

מרן רבי

שלום כהן

זצוקלה"ה

ראש ישיבת פורת יוסף

חבר נשיאות טהרת המשפחה

אשר אמרנו תמיד בצילו נחיה להרים

את קרן הטהרה בישראל ועתה איך שודדנו

זאת נזעק במרה עד אנא בכיה בציון ומספד בירושלים תרחם ציון ותבנה חומות ירושלים

מרכנתיל

עיני עיני ירדה מים

הנהלת בנק מרכנתיל ועובדיו מרכינים ראש ומשתתפים באבל הגדול עם פטירתו של גאון הדור והדרו

חכם שלום כהן זצוק"ל
נשיא מועצת חכמי התורה וראש ישיבת 'פורת יוסף'
שולחים אנו את תנחומינו למשפחתו הכבודה ולתלמידיו הרבים

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

שוקי בורשטיין - מנכ"ל
ההנהלה וצוות העובדים

אבד כלי חמדה

יחד עם המוני בית ישראל אנו המומים ומזועזעים עד דכדוכה של נפש, עם הסתלקותו בסערה השמימה, של מורה הדרך ומנהיגה של היהדות הספרדית בארץ ובתפוצות בדור יתום זה, נשיא מועצת חכמי התורה

מרן ראש הישיבה

חכם שלום כהן זצוק"ל

נשגור קמיה בני משפחתו, הרבנים הגאונים שליט"א, נכדיו וניניו, רבבות תלמידיו, ומאות אלפי שומעי לקחו בארץ ובעולם, תנחומים כנים ובנחמת ציון וירושלים תנוחמו

יה"ר שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו ובבניין ציון וירושלים תנוחמו

טמפו

נשבה ארון האלוקים

עיריית אשדוד מרכינה ראש ומשתתפת בצער המשפחה והמוני בית ישראל, על מותו של שר התורה וגדול הדור, נשיא מועצת חכמי התורה וראש ישיבת פורת יוסף

הרב הגאון, מרן חכם

שלום כהן זצוק"ל

מנהיג רוחני, פוסק ומורה הלכה, איש רב פעלים ובעל מידות טובות אשר גדולה וענווה דרו בו בכפיפה אחת.

שמו לא יסוף לעולם ויהי זכרו ברוך

ד"ר יחיאל לסרי, ראש העיר
חברי מועצת העיר ותושביה

ברוך דיין האמת

מפלגת הציונות הדתית אבלה וכואבת על פטירתו של הגאון הגדול ראש ישיבת פורת יוסף ונשיא מועצת חכמי התורה של ש"ס

חכם שלום כהן זצ"ל

תורתו, הנהגתו והלכות חייו הצנועות ישאירו חותם גדול בעם היהודי.

משחתפים בצער העמוק של משפחתו, ידידנו יו"ר תנועת ש"ס אריה דדעי וחברי הסיעה בכנסת, רבבות תלמידיו ועם ישראל כולו.

תהא נשמתו צדורה בצרור החיים

חי"כ בצלאל סמוטריץ
יו"ר הציונות הדתית

משתתפים בצער על הסתלקותו של

מרן הגאון חכם שלום כהן זצוק"ל

ראש ישיבת פורת יוסף,
נשיא מועצת חכמי התורה

מנהיג תורני רב השראה,
שהעמיד עשרות בשנים תלמידים הרבה

מן השמים ינוחמו
בניו הרבנים הגאונים שליט"א – ממשיכי דרכו,
בנותיו, חתניו, נכדיו וניניו, תלמידיו
וקהילות הקודש,
המתאבלים על האבדה הגדולה.

תנובה

אבל כבד

יקבי כרמל מתאבלת מרה על הסתלקותו של מנהיג הדור ומשיירי כנסת הגדולה

מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל

נשיא מועצת חכמי התורה
וראש ישיבת 'פורת יוסף'

מביעים אנו את תנחומינו מקרב לב
למשפחה היקרה, לתלמידיו הרבים
ולכל בית ישראל ומן השמים תנוחמו

CARMEL
יקבי כרמל

ההנהלה והעובדים

יחד עם בית ישראל משתתפים אנו
באבל הגדול עם פטירתו של גאון הדור
עטרת תפארת ישראל

חכם שלום כהן זצוק"ל

נשיא מועצת חכמי התורה
וראש ישיבת 'פורת יוסף'

שולחים אנו את תנחמנו הכנים למשפחה
הנכבדה, לתלמידיו הרבים ולכל בית ישראל
'המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון
וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד'

קבוצת שטראוס
ההנהלה והעובדים

אבי אבי רכב ישראל ופרשיו

אוי לו לעולם שאבד מנהיגו ואוי לה לספינה שאבדה קברניטה

יחד עם כל בית ישראל אבלים, שבורים, כואבים ומבכים מרה את עלייתו לשמי רום
בסערה של רבנו הגדול, איש האלוקים, עמוד האש ההולך לפני המחנה, הרביץ
תורה בטהרה כל חייו והעמיד לגיונות של תלמידים גדולי תורה, מסר רוחו וליבו
למען עם ישראל וחינוכם הטהור של תינוקות של בית רבן

אבינו רוענו גאון ישראל ותפארתו

נשיא מועצת חכמי התורה ורשת מעיין החינוך התורני "בני יוסף"
מרן ראש הישיבה הכהן הגדול

חכם שלום הכהן זצוקללה"ה

אבל יחיד עשי לך ומספד תמרורים
מי ילחם מלחמתך וישוב לשערים
כלי מלחמה אבדו ונפלו גיבורים

הורידו כנחל דמעה בת ציון, כי גדול כים שברנו, מי ירפא לנו,
מי יורה לנו הדרך בה נלך והמעשה אשר נעשה

החתומים בכאב ובדמעה

ההנהלה הרוחנית הרב אבנר עמר- מנכ"ל עובדי מנהלה
צוות הפיקוח ומו"פ מלמדים ותלמידים

קול נהי מציון

יחד עם בית ישראל דואבים אנו
את הסתלקותו של גאון ישראל וקדושו

רבי חכם שלום כהן זצוק"ל

ראש ישיבת פורת יוסף
ונשיא מועצת חכמי התורה

תנחומינו למשפחתו הנכבדה,
לשומעי לקחו ולתלמידיו הרבים

תנועת "אל המעיין"

קרן חינוך למורשת יהדות ספרד

מיסודו של מרן

רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

נפלה עטרת ראשינו

חומות ירושלים הורידו כנחל דמעה, על הסתלקותו לגנדי
מרומים של דבן של ישראל, האי גאון וצדיק, דיבן תורה
בישראל, יגע ושקד על התורה, ותורה יבקשו מפיהו

מרן ראש הישיבה הכהן הגדול
ונשיא מועצת חכמי התורה

חכם שלום כהן

זצוקללה"ה

אוי מי יורה לנו דעה
אוי מי יבין שמועה

ההנהלה הרמי"ם המלמדים ומגידי השיעורים הרב משה אילוז
מונכ"ל

גדול כים שברנו

יחד עם כל בית ישראל, אבלים ודוויים אנו עת
הסתלק מאתנו לשמי מרום הכהן הגדול מאחיו, עטרת
ראשנו, פאר הדור והדרו, מאור ישראל, הקברניט
הגדול שהנהיג רומם ועיטר בעוז ובענוות חן את
תכארת יהדות ספרד המפוארת

רבנו מרן ראש הישיבה
ונשיא מועצת חכמי התורה

שלוס כהן חכם
זצוק"ל

חבוק היה בעוז בתורת השי"ת כל הימים, בהעמידו
תלמידי חכמים לאלפים במשך יותר מיובל שנים, ארון
הקודש ועמוד הענן ההולך לפני המחנה, בהאצילו בכל עת
עלינו ועל כל יהודי באשר הוא, מתורתו, מחוכמתו ומרוחו
הגדולה, בחן ובמסירות אין קץ.

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ד'

רמי לוי שיווק השקמה

סל הקניות הזול במדינה

מעטפת חינוכית שיקומית לאוכלוסייה עם מוגבלות

ירושלים – בני ברק – בית שמש – צפת

נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש

שבורים ורצועים יחד עם כל בית ישראל מהילקחו לישיבה של מעלה של המאור הגדול, מרן רבן של כל בני הגולה, מנהיג ורועה אשר לצד גדלותו בתורה והנהגתו הציבורית היווה אוזן קשבת וכתף תומכת לילדי החינוך המיוחד בכלל ולחניכי שיח סוד בפרט והיה להם לאב רחום

מרן רבי

שכלום כהן

זצוקללה"ה

וכל בית ישראל יבנו את השריפה אשר שרף ה'

משתתפים באבל הגדול

הרב שמעון לוי - מנכ"ל

צוות משפחת שיח סוד

חניכי המוסדות

שמעיה

לאפשרויות בלתי מוגבלות

אבי אבי ונב ישראל ופרשיו

יחד עם כל בית ישראל בארץ הקודש ובכל קצוות תבל מבכים
אנו מרה בשברון לב ובקול נהי את האבידה הגדולה בסילוקו
של צדיק, שר התורה המפורסם לשם ולתפארת ולתהילה,
מרא דכולא תלמודא, מורה את דרכנו ומנהיגנו בעצה ותבונה,
מאיר נתיבות דרך לעמך בית ישראל אשר בכל קצוות תבל

מרנא הכהן הגדול
ראש השיבה

חכם שלום כהן זצוקלה"ה

נשיא מועצת חכמי התורה

אוי לדור שאבד מנהיגו
אוי לספינה שאבד קברניטה

שולחים אנו את תנחומינו לבניו הגאונים שליט"א
למשפחה הרוממה ולכל בית ישראל
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

גדול הדור מרן ראש הישיבה זצוק"ל אינו

בלילה המר והנמהר, אור ליום שני, באה הבשורה המרה והקשה, כי התייתמנו מאבינו רוענו ומנהיגנו, **גדול הדור מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל** עלה בסערה השמימה, והותיר אותנו לאנחות ■ הימים האחרונים בהילו נרו עלי ראשנו ורגעי הפרידה המרטיטים ■ **אוי לו לדור שאבד מנהיגו**

בבית הכנסת ה'יזדים' מיסודו של מרן רבינו זי"ע, במעמד הגאון הגדול רבי משה צדקה שליט"א, ראש ישיבת 'פורת יוסף - גאולה', הגאון הגדול רבי אברהם סלים ראש ישיבת מאור התורה והגאון רבי שלמה מחפז, גאב"ד יורה דעה ורבה של יהדות תימן, לפני התיבה עבר הגה"צ רבי דוד בצרי, ראש ישיבת המקובלים 'השלום'.

כמו כן נערכה תפילה מיוחדת בציונו של הגה"ק חכם מנצור בן שמעון זי"ע, חמיו של מרן ראש הישיבה, במעמד רבני משפחת בן שמעון ובני המשפחה, ובראשם הגאון הגדול רבי שלמה בן שמעון גאב"ד נוה ציון, הגאון רבי נסים בן שמעון ראב"ד תל אביב והגאון רבי מסעוד בן שמעון רבה של בני ברק, ובהשתתפות חכמי וגדולי תורה, ובהם הגה"צ רבי יהודה כהן ראש ישיבות 'יקירי ירושלים' ו'באר התלמוד' והגאון רבי חנוך כהן ראש ישיבת באר התלמוד.

לאחר מכן התקיימה תפילה בציונו של הגה"ק חכם אפרים כהן זי"ע, אביו של מרן ראש הישיבה. ביום ראשון נמשכו התפילות והזעקות בכל העולם היהודי. בשעות הבוקר נערך מעמד מרטיט במעונו של הגאון הגדול רבי שלמה בן שמעון שליט"א, גאב"ד נוה ציון, בהשתתפות מרבני ורבני חכמי וגדולי ישראל, בו ערכו את הסדר המיוחד לשינוי השם, והוסיפו לשמו של מרן ראש הישיבה את השם 'חיים'.

בשעות הערב התקיימה עצרת תפילה מרכזית בהיכל ישיבת פורת יוסף גאולה, אליה הצטרפו כלל ישראל מכל מקומות מושבותיהם, ברחבי הארץ והגלובוס.

אלא שלדאבון לב כבר נגזרה הגזירה. בלילה שבין ראשון לשני, סמוך לחצות לילה חלה הידרדרות חמורה במצבו של מרן ראש הישיבה, והחלו באמירת פסוקי שמע ישראל וידידי סמוך למיטתו. לשעה קלה היה נראה כי

זמני התפילות וניחום אבלים בבית מן ראש הישיבה זצ"ל

במעונו ברחוב רקנאטי 49, שכונת רמות, ירושלים

שחרית: 07:45

מנחה: 13:15

ערבית: 20:00

זמני ניחום:

בוקר: 10:00-14:00

אחה"צ: 17:00-22:00

סופר 'הדור'

קול נהי נשמע מציון איך שודדנו: בלילה המר והנמהר, אור ליום שני, באה הבשורה המרה והקשה, כי התייתמנו מאבינו רוענו ומנהיגנו, גדול הדור מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל עלה בסערה השמימה, והותיר את הדור יתום כצאן אשר אין לו רועה.

בלב קרוע ומורתח התקבלה הבשורה הקשה, סמוך לשעה 3:00 לפנות בוקר, ותרב בבת ציון תאניה ואניה, על סילוקו של מנהיג הדור, ובכל מקום אשר דבר הגזירה הנוראה מגיע אבל גדול ליהודים.

הימים האחרונים

בשבוע שעבר אושפז מרן ראש הישיבה זצ"ל בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים, בשל זיהום חמור ברגלו. אך למרבה הצער בימים האחרונים חלה הידרדרות במצבו הרפואי של מרן ראש הישיבה והוא אף הורדם לצורך טיפול רפואי.

העם היהודי כולו התאחד בתפילה ובזעקה לרפואת מרן ראש הישיבה, כשבכל מקום ומקום בארץ ובעולם נערכות עצרות תפילה ברוב עם ובמעמד מרבני ורבני חכמי וגדולי ישראל.

בערב שבת קודש, פרסמו מרבני ורבני מועצת חכמי התורה שליט"א קריאת קודש לקרוע שערי שמים לרפואתו של מרן ראש הישיבה ולקבל את השבת מוקדם, ולהתפלל בעת פתיחת ההיכל ביום שבת קודש.

במוצאי השבת נערכה בירושלים עצרת מרכזית, במסגרת השיעור השבועי של מו"ר הראש"ל הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א

‘דגל התורה’ יחד עם כל בית ישראל, מבכה את פטירתו של הגאון הגדול רבי חכם שלום כהן זצ"ל, ראש ישיבת פורת יוסף, ונשיא מועצת חכמי התורה. ומשתתפת בצערם של בני משפחתו הרוממה, תלמידיו הרבים ומוקירי זכרו. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ומן השמיים תנוחמו”.

הדרך

לקוראינו הנכבדים
הגיליון השבועי של
‘הדרך’ (מס’ 254), יצא
לאור בעז”ה במהדורת
אבל ומספד, ויופץ החל
מיום המישי כ”ח מנחם-
אב (25.8.22) בבוקר בכל
מוקדי המכירה ודוכני
העיתונים.
המערכת

אתר ואתר ביכו את האבדה הגדולה שאין לה תמורה.

בפתח שיעורו הקבוע אמר הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין שליט”א ראש ישיבת פוניבז: “הגיעה הידיעה שהגאון רבי שלום כהן, ראש ישיבת פורת יוסף, נפטר. הוא היה ראש ישיבה ומשפיע, על כל הציבור הוא היה משפיע, השפעה גדולה על כל הציבור. השפעה של תורה, ויראת שמים, ומידות טובות, הוא השפיע השפעה גדולה על הציבור. זה אבידה גדולה לציבור, חסרה ההשפעה לציבור.

”הוא השפיע תורה ויראת שמים, אמונה ומידות טובות, הוא היה משפיע. ועכשיו שאין ההשפעה, אז מה העצה? כל אחד ואחד צריך להשפיע על עצמו. איך אפשר להשפיע? על עצמו איך להשפיע? לזכור את הגאון הגדול, הרב שלום כהן, מה שהוא היה, איך שהיה מתנהג, איך היה ההתנהגות שלו, תורה יראת שמים אמונה ומידות טובות, לזכור את ההנהגות שלו, ומה שהוא היה מדבר, לזכור את זה.

”ויש גם עוד עצה, ספרי מוסר, ספרי המוסר משפיעים. אם זה לא ישפיע - ספרי המוסר משפיעים, יש הרבה ספרי מוסר, שמתאימים לכל הציבור.

יהי רצון שהנפטר הגדול יהיה מליץ יושר על כל הציבור, על כל כלל ישראל. ובלע המוות לנצח ומחה השם דמעה מעל כל פנים. ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו”.

ב’דגל התורה’ פרסמו הודעת אבל: “תנועת

מאיתנו בסערה השמימה, אבינו מורנו ומנהיגנו נשיא מועצת חכמי התורה, גדול הדור מרן חכם שלום כהן בן תופחא מלכה זצוק”ל. אוי לו לעולם שאבד מנהיגו ואוי לה לספינה שאבד קברניטה. ברוך דיין האמת”.

ועד הישיבות, שמרן ראש הישיבה זצ”ל היה חבר הנשיאות בו פרסם הודעת מספד: “וועד הישיבות מבכה מרה את הסתלקותו לשמי רום של אחד ומיוחד משיירי כנסת הגדולה, הכהן הגדול מאחיו, עמוד התורה והיראה, מרן רבי שלום כהן זצוקלה”ה, ראש ישיבת פורת יוסף, חבר נשיאות ועד הישיבות בארץ ישראל ונשיא מועצת חכמי התורה, ממסרי התורה ומעתיקי שמועתה, מופת לרבים ולאפלי תלמידיו הממשיכים את מורשתו הגדולה בהרבצת תורה ומוסרה בכל קצוות תבל. “ראש הישיבה זצוק”ל מסר נפשו על קיום התורה והישיבות ושמירתם בחותמם הון והטהרה. עמד בכל עוז לבל ישנו ולו במשהו ממעמד הישיבות הקדושות וממעמדם של תלמידי הישיבות יחי’, ותדיר היה זועק מעתיר ואף מזיל דמעות בכל התעוררות וניסיון נלוז לפגוע במעמדם. פעילותו בעניין זה אשר מיעוטה גלוי ונסתרה רב סייעה רבות לעולם התורה”.

משפיע על הדור

הבשורה המרה פשטה בכל שדרות העם היהודי, שהתעטף באבל כבד וביגון קודר, ובכל

המדדים התייזבו מעט, אך למגינת לב כל בית ישראל, סמוך לשעה 3:00, ניצחו אראלים את המצוקים ומרן עלה בסערה השמימה, כשנשמתו הטהורה שבה אל יוצרה זכה וברה.

"אבלים ורצוצים"

עם היוודע דבר הבשורה המרה, ביכה מו”ר הראש”ל הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט”א: “יחד עם כל בית ישראל אבלים ורצוצים עד כדוכה של נפש בהסתלק מאיתנו מורנו ורבנו גאון ישראל מרן ראש הישיבה צדיק בן צדיק, איש האמת, ענק המידות, מנהיג הדור, ראש ישיבת ‘פורת יוסף’ נשיא מועצת חכמי התורה חכם שלום כהן זצוק”ל אשר הנהיג אותנו עשרות בשנים, אוי לה לספינה שאבד קברניטה, אוי לו לדור שכך עלתה בימיו, גדול כים שברנו, אוי מי ירפא לנו”.

מו”ר הראש”ל הורה כי “למען כבוד התורה, חובה על כל אחד ואחד לבוא ולהשתתף בהלווייתו של מרן זצ”ל שלימד תורה לרבים, גידל דורות של תלמידי חכמים, החזיר עטרה ליושנה והקים את יהדות ספרד מעפרה, מי יתן ולא נדע עוד שוד ושבר בגבולנו, יבולע המוות לנצח וימחה ה’ דמעה מעל כל פנים אמן”.

יו”ר תנועת ש”ס הרב אריה דרעי פרסם הודעת אבל ומספד: “נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון האלוקים. בלב מוכה הלם ויגון נסתלק

עיריית מודיעין עילית

חכם הרזים הכהן הגדול עלה למרום

רבבות בני התורה בעירנו המעטירה יחד עם כל בני ישראל, כואבים ומבכים מרה את עלייתו בסערה השמימה של הכהן הגדול מאחיו, מזקני ראשי הישיבות, משיירי כנסת הגדולה, עטרת תפארת יהדות ספרד, שהרביץ תורה לאלפים בישיבה הקדושה 'פורת יוסף', אשר יגע ועמל בתורה בכל כוחו ובכל מאודו כל ימיו והעמיד לגיונות של תלמידים מופלגים גדולי תורה המכהנים פאר ברבנות בקהילות ישראל, בהנהגתו קומם ורומם את גבולות התורה, עמוד צלותהון כבן המתחטא לפני קונו בתחינות והשתפכות, עבד ה' בכל מאודו, שפל ברך שהתהלך בענוות חן ובצניעות מופלגה, אוהב שלום, צדיק בדרכיו וחסיד במעשיו, שהאיר וקירב לבם של ישראל לאביהם שבשמים, עמד בפרץ וגדר גדרים לבל יפגעו בחומות היהדות הנאמנה

מרן הגאון ראש הישיבה

חכם רבי שלום הכהן וצוק"ל

ראש ישיבת 'פורת יוסף' ונשיא מועצת חכמי התורה

תנחומינו לבניו וחתניו הרבנים שליט"א, לבני המשפחה הכבודה הדגולה והרוממה, תלמידיו וקהילות הקודש בעירנו ובכל אתר ואתר - חברי תנועת שומרי התורה ספרדים, יחד עם כל בית ישראל, הדווים והרצוצים מסילוקו של צדיק

תורה תורה חגרי שק   אזי מי יתן לנו תמורתו

יעקב גוטרמן
ראש עיריית מודיעין עילית

אוי לה לספינה שאבד קבדניטה

בלב דואב ונשבור, יחד עם כל בית ישראל
אנו מתאבלים על הסתלקותו לשמי מרום
של הכהן הגדול מאחיו אשר האיר את
עיני ישראל בדבר ה' בהלכה,
מורה דרכם של רבבות ואלפים בארץ ובעולם

נשיא מועצת חכמי התורה
מרו הגאון הגדול
חכם שלום כהן
זצוקלה"ה
שעלה לגנזי מרומים

בעל הנחמות יחיש נחמה לבני משפחתו, לתלמידיו
הרבים ולכל בני ישראל הדואבים את האבידה.
ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די

כללית

קול נהי נשמע מציון איך שודדנו!

שחה קומתנו עד עפר, דווה ליבנו וחשך תארנו
בהסתלקותו לשמי רום של רבנו ראש הישיבה
הכהן הגדול

מחזרבי **שלום הכהן** תלה"ה

ראש ישיבת פורת יוסף ונשיא מועצת חכמי התורה

אוי! מי יורה דעה, מי יבין שמועה,
סעו המה למנוחות ואותנו עזבו לאנחות

אמרתי שנו מני בבכי אמרר!

אברהם רובינשטיין ראש העיר
חנוך זייברט מ"מ רה"ע
אליהו דדון סגן רה"ע
גדליהו בן שמעון סגן רה"ע
סגנים, משנים וחברי מועצה

תאבד תורה מכהן

יחד עם כלל בית ישראל וכני העיר ירושלים, המומים ומזועזעים אנו עת נוטל אדוננו מעל ראשנו, הכהן הגדול מאחיו ובנם של קדושים, יושב בשערי ירושלים של מעלה, מרביץ תורה בטהרה עשרות בשנים והעמיד תלמידים הרבה, נשא משא ישראל על לוח לבו הטהור, בכל צרתם לו צד ובאהבתו וחמלתו נשאם כנשוא האומן את היונק, עמד כצור חלמיש על טהרת וקדושת העם, וכארי התנשא ללחום מלחמת ה' בגיבורים, ניצב בראש מחנה עדות המזרח לשכללו ולבצר חומותיו, מנהיגם, רועם ואביהם של בני התורה בכל אתר ואתר

רבן של ישראל, מרן ראש הישיבה

חכם שלום הכהן זצוקללה"ה

ראש ישיבת פורת יוסף המעטירה
ונשיא מועצת חכמי התורה

אבל יחיד עשי לך בת ציון, ירושלים עיר מלזכה תני קולך
גדול כים שבדרך מי ידפא לך

המרכינים ראש בצער וכאב

משה ליאון
ראש העיר ירושלים

שמואל מרציאנו
חבר הנהלת העיר

צביקה אסולין
חבר הנהלת העיר

חיים כהן
משנה לראש העיר

אברהם בצלאל
סגן ראש העיר

צביקה כהן
יו"ר סיעת ש"ס
וממלא מקום ראש העיר

כל חברי הנהלת העיר וחברי המועצה

נפלה עטרת ראשנו

ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש

כבה אור המערבי וכבה אור בית חיינו יתומים היינו ואין אב נשארנו כצאן ללא רועה וכספינה שאבד קברניטה. אבינו אבינו רכב ישראל ופרשיו איש הקודש הכהן המרומם עזבתנו והשארתנו לאנחות, מי יורה דעה ומי יבין שמועה, מי ישא סבלנו וירומם קרננו. הלא לך שררה, לך גדולה, לך יקר ותפארת, לך קניני התורה אשר כל רז לא אניס לך. שבר הושברנו בהסתלק מאיתנו מאור הגולה, אביהן של ישראל ואוהבן, מלמד עיצה ותושיה ומקרבן לתורה בנם של קדושים

מרנא ורבנא
הכהן הגדול מאחיו
רבן של כל בני הגולה
רבנו הגדול

נשיא מועצת חכמי התורה ראש ישיבת "פורת יוסף"

חכם שלום כהן זיע"א

אשר עלה פתע בסערה השמימה אל בוראו

מימים ימימה נודע בשקידתו העצומה, יראת אלוקים בערה בעצמתיו כל ימי חיותו, הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו בזוכרנו את הוד יקרו ואת זיו השכינה הקורן מזיו פניו הטהורות. העמיד תלמידים לאלפים ונשא בעול את עדת ישראל, לא חת מפני איש ונלחם מלחמתה של תורה בעוז ותעצומות, בירך את עמו ישראל באהבה כאב רחום האיר פניו לכל אחד קטן כגדול.

מי ינחמנו מי ישא עולנו, מי יעמד בפרץ לנו, מי יזעק זעקתנו, מי ינהיג את צאן עדת ה' הקדושים והטהורים אשר נשארו ללא רועה, ללא אב, ללא מנהיג. מי יתן לעירנו בית שמש את הודו והדרו אשר נשא בקירבנו.

אוי לנו כי בחודש אב נהפך שוב לאבל מחולנו

השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם

המבכים מרה ביגון ואנחה,

חברי הנהלת העיר
 בית שמש

סיעת ש"ס
 בית שמש

ד"ר עליזה בלוך
 ראש העיר

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף השם

יתומים

אהה, כי רוח אפינו משיח ה' נסתלק מאיתנו והותיר אותנו יתומים.

חשך הדור ולא נותר עוד מגן ומשענת לדור

ראש ישיבות פורת יוסף, רב רבנן, קברניט הספינה היהודית בתקופה הכי סוערת,
שמר על התורה הנאמנה מכל רוח זרה, והנחיל את האמת הצרופה להמשך הדורות
מורנו ורבנו שהתווה את דרכנו, והשיב לנו על שאלותינו בהנהגת העיר בת ים

גדול הדור

מרן רבנו **שלום כהן**

זכר צדיק וקדוש לברכה

אוי לו לעולם שאבד קברניטו

מתאבלים מרה

יושב ראש המועצה הדתית בת ים
צוות רבני המועצה והרבנות
עובדי המועצה הדתית בת ים

הרב הראשי לבת ים
רבני השכונות והקהילות
מגידי השיעורים בבתי הכנסת

הדרך

אָבִי אָבִי רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשִׁיו עַל מִי נְטִשְׁתָּ הַצֵּאן

על זה היה דווה לבנו על אלה חשכו עינינו, כי בא השמש בצהריים, הורם הנזר והוסרה העטרה, גדול כים שברנו מי ירפא לנו, מי יורה דעה ומי יבין שמועה, בהסתלקותו לגנזי מרומים של קדוש ישראל ותפארתו, אבינו רוענו, מורנו ורבנו, גדול דורנו, עטרת ראשנו, אשר הנחה מישרים נתיבותינו והאיר כיום דרכינו, הכהן הגדול מאחיו

מרן ראש הישיבה ונשיא מועצת חכמי התורה

חכם שלום כהן

זצוקללה"ה

הוא הגבר הוקם על לכונן ולקומם את עטרת יהדות ספרד ולנווט את ספינת עולם התורה בדור האחרון, להנהיג את רבבות אלפי ישראל ולקרב ליבנו לאבינו שבשמים, להשמיע את דבר ה' ברמה, לעמוד על משמר חומות הדת ולהיות כתרים של ברזל מול רוחות הזמן ומשנאי ה' שנשאו ראש.

אשר ייסד ועמד על האבניים בהקמת עיתון 'הדרך', ככלי ביטוי לדעת התורה הצרופה וללחום מלחמות ה', וגדולה הזכות שזכינו להיות שרביטו של מלך, השופר בו השמיע לרבים את הוראותיו והכרעותיו, וקרבתו עד מאוד והנחנו בדרך האמת כל הימים.

ועתה יתומים היינו ואין אב, אוי נא לנו כי מפני רעתנו נאסף הצדיק, אשר חוליינו הוא נשא ומכאובינו סבלם

נישא לבבנו אל כפים, אל בעל הנחמות, שימהר לנחמנו ויחיש לגאלנו, יקיצו וירננו שוכני עפר, וכהן גדול יעמוד וישרת.

אבלים ודווים עד דכדוכה של נפש

המערכת

'הוועדה הרוחנית'

אוי לה לספינה שאבד קברניטה

יחד עם כל עם ישראל בארץ הקודש ובתפוצות, אבילה
העיר אלעד, רבניה פרנסיה ותושביה, על המרה
שבבשורות, בהילקחו של האי מרנא ורבנא, מעתיק
השמועה, לן בעומקה של תורה, צנא מלא ספרא, הרביץ
תורה לאלפים ורבבות, דורש טוב לעמו, עטרת תפארת,
כהן הגדול מאחיו

מורנו ורבנו ראש הישיבה
הגאון הגדול

חכם שלום הכהן
זצוקללה"ה

נשיא מועצת חכמי התורה

אשר נשא את עול העם והדור,

והשיא בעצותיו וחכמתו על העיר אלעד רבות בשנים

מי ייתן ראשנו מים ועינינו מקור דמעה ונבכה יומם וליל על שבר בת עמי

בעל הנחמות ירפא לשברון לבבנו וישלח לנו גואל צדק במהרה

אז יקיצו וירננו שוכני עפר ובלע המוות לנצח

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ד'

המתאבלים מרה

יהודה בוטבול

מ"מ רה"ע

ישראל פרוש

ראש העיר

סגנים וחברי מועצת העיר

אשכבתיה דרבי

מאות אלפי יהודים, בראשות מרנן ורבנן חכמי וגדולי ישראל, חלקו כבוד לתורה ונטלו חלק במסע הלוויתו של גדול הדור, מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל ■ מסע ההלוויה יצא מהיכל ישיבת 'פורת יוסף - גאולה', שם ספדו בדמע ובבכי מרנן ורבנן חכמי וגדולי הדור ובני משפחתו ■ משם יצא ארון האלוקים בדרכו האחרונה אל בית החיים 'סנהדריה' שם חלקת מחוקק ספון ■ **יבוא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מְשִׁבּוֹתָם הַלֵּךְ נִכְחוּ**

צילומים: שלומי טריכטר, יעקב כהן, שוקי לרר פלאש 90, חיים גולדברג וארכיון הדרך

נפשיה דרבי יוחנן פתח עליה רבי יצחק בן אלעזר: יוחנן לא היה רק אור לעצמו, אלא היה כשמש שמאירה את העולם כולו. זה היה רבינו שהיה קשה היום לישראל כיום בא השמש בצהרים. רבי

על 'ביטול מלאכה' עד לאחר הלוויה. בשעה 14:00 נפתח מסע ההלוויה, בפרקי תהילים, ולאחר מכן החלה מסכת ההספדים מפי מרנן ורבנן חכמי וגדולי ישראל.

באה השמש בצהרים

את מסע ההספדים פתח הגאון הגדול רבי משה צדקה שליט"א, ראש ישיבת 'פורת יוסף - גאולה', שזעק בקול בוכים: "אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב". עוד ממוצאי שבת כששמענו על מצבו של הרב, התקבצנו בבתי הכנסת, בבית המדרש של הרב הראשי, ואף ביום שלמחרת התפללו כל עם ישראל, ובערב שוב עמדו בתפילה, ואוי כי פנה היום והתפילות לא התקבלו. "זכה הרב שהתקיים בו מה שביקש משה רבנו מהקדוש ברוך הוא, שבשעה שיפטר מהעולם יעמדו כל ישראל עמדם בתפילה. רבינו זכה זכות עצומה, כל כלל ישראל עמדם בתפילה בשעות האחרונות, בסמוך ליציאת נשמתו. "הגמרא אומרת (מועד קטן כה, ב), כי נח

חיים טריקי

מאות אלפי יהודים מכל העדות והחוגים השתתפו ונטלו חלק במסע הלוויתו של גדול הדור, מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל, וחלקו כבוד אחרון לתורה הקדושה ולמי שמסר את נפשו עליה במשך יותר מ-90 שנה. אבלים וחפוי ראש פסעו רבבות עמך בית ישראל, אחר מיטתו של גדול הדור, וביכו מרה את הסתלקותו לגנזי מרומים, כשאותנו הותיר יתומים ונאנחים. שעה קלה לאחר הסתלקותו של מרן ראש הישיבה זצ"ל, הובאה המיטה אל היכל ישיבת פורת יוסף - גאולה, שם הוסרה הפרוכת, וגופו הטהור של מרן ראש הישיבה הוכנס אל תוככי ההיכל, כשלאורך כל הלילה והבוקר נקראים פרקי התהלים. על מנת לאפשר למאות אלפי יהודים שביקשו ליטול חלק במסע הלוויה, נקבעו הסדרי תנועה מיוחדים בירושלים ובעיקר ברחובות הסמוכים. לצד זאת יצאו הסעות מכל רחבי הארץ. מטעם מרנן ורבנן מועצת חכמי התורה שליט"א הוכרז

כזה נר המערכה

אבל יחיד נעשה לנו עם כל בית ישראל ועולם התורה, די בכל אתר ואתר, על השריפה אשר שרף ה', בהסתלקות הכהן הגדול מאחיו, אביהם וליבם של ישראל, אשר בליבו הטהור נשא על כתפיו את משא הדור ומכאוביו ובכל צרתם לו צר, אור קדושתו, צדקותו, תורתו וחכמתו האירו ליבות ישראל להתוות להם את הדרך אשר יילכו בה, הרביץ תורה לעדרים והעמיד תלמידים הרבה, משיירי כנסת הגדולה

נתן עינו וליבו להתפתחותה הרוחנית של עירנו כל הימים
מֵרֵן הַגָּאוֹן הַגָּדוֹל

רבי שלום כהן זצוק"ל

נשיא מועצת חכמי התורה
ראש ישיבת 'פורת יוסף'

תנחומנו לכל בני המשפחה הרוממה ובראשם לבנו הגאון הגדול, רועה נאמן לתלמידיו, העומד על משמרת הקודש והחינוך בעירנו, מרביץ תורה לעדרים, מאלפם דעת ובינה, בנא כרעיה דאבואה

רבי יעקב כהן שליט"א

ראש ישיבת 'נזר התלמוד', מגדולי מרביצי התורה בעירנו
מי ייתן ראשינו מים ועינינו מקור דמעה, האלוקים מצא את עוון עבדיו, אוי לה לספינה שאבד קברניטה, ייטיב ה' ולא יוסיף עוד לייסרה,

אוי כי נפלה עמרת וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשֹּׁרֶפֶה אֲשֶׁר שָׂרַף ה'

יהודה עובידי
מ"מ רה"ע

מאיר רובינשטיין
ראש העיר

סגנים, חברי מועצת העיר

הרב אריה דרעי

יו"ר תנועת ש"ס

חותמו של הכהן הגדול

לדעתו וחלילה לא לעבור על דבריו. מרן אף קם ממקומו ונישקו בצורה הפגנתית לעיני כולם. וזה דבר חריג, שהרי למרן רבינו זיע"א הייתה היכרות עם כל חכמי וגדולי ישראל ומעולם לא אמר כזאת על אף אחד מהם. אלא שמרן רבינו זיע"א ראה והכיר את מסירותו לכלל ישראל, ואת הנשיאה בעול התנועה ורשת החינוך, גם במחיר הכבוד האישי.

אני זוכר תקופות שלפני 20 שנה, כיצד מרן חכם שלום, אף בהיותו ראש ישיבת פורת יוסף וחבר מועצת החכמים, כיצד היה מגיע לכוללים בתקופת הבחירות, דופק על הבימה ומעורר את האברכים לצאת ולפעול, ולא זו משם עד שכולם יצאו לעבודה. מה היה האינטרס שלו? הוא פשוט רצה בהצלחת התנועה לשם שמים, ולכן מרן רבינו זיע"א התחבר אליו ואהב אותו. הוא ידע שהוא איש ללא נגיעות. בלתי לה' לבדו.

וכך גם בשנים האחרונות, כאשר סבל מכאבים עזים ברגלו וכל כניסה ויציאה מהרכב הייתה כרוכה בייסורים גדולים, הוא מסר את נפשו והיה מגיע אתנו בתקופת הבחירות, כל ערב לשנים-שלושה עצרות. ראו שהוא לוקח באופן אישי את הגזירות נגד בני הישיבות וענייני היהדות. קשה לי לשכוח, כיצד באותו יום שפוזרה הכנסת לפני הקמת ממשלת בנט, הוא נכנס לאשפוז והגעתי לבקרו. סיפרתי לו שבנט חתם עם לפיד על הקמת ממשלה עם כל גורמי השמאל. הוא מיד התפרץ בכבי עז, שלא הבנתי את פשרו.

הוא אמר: כשאני צעקתי ובכיתי במהלך כל סבבי הבחירות, והתחננתי לציבור שלנו לצאת ולהצביע כי עומדת לקום ממשלת שמד שתהיה סכנה לעם ישראל - לא שמעו לי. אנשים ישבו בבית וערכו חשבונות אישיים, והנה תראה איזה אסון קרה. וכשאמרתי לו לאחרונה, שעכשיו, אחרי שנה כזו בוודאי הציבור יתעורר, הוא אמר לי, ומי אמר שגם עכשיו ישמעו לי? הוא הרגיש שחובת הציבור היא חובתו האישית.

אין לתאר ולשער את גודל האבדה. יחלפו ימים רבים בכדי שנוכל לעכל את היתמות הגדולה שנפלה עלינו. זכיתי לשהות לצדו בימי האחרונים בבית החולים, פעלנו ככל האפשר לגייס את הרופאים הטובים ביותר כדי להעניק לו את הטיפול המיטבי ביותר. בס"ה, ערכנו עצרת תפילה ענקית בכל רחבי הארץ והעולם שגרמה להתעוררות אדירה בציבור. לצערינו, הנס הגדול שכל כך ציפינו לו - לא התרחש. עמוד האש הסתלק מאתנו. מאות האלפים שליווהו אתמוול בירושלים, שמנה וסלתה של היהדות התורנית שצמחה מכוחו ומהנהגתו, ממשיכה ללכת לאורו בדרך הסלולה שהתווה לכולנו.

מי ייתן לנו תמורתו.

את הנהגת התנועה הוא קיבל לידי לפני כ-9 שנים, וכמי שהקפיד לברוח מהכבוד, גם הדבר הזה לא נעשה בקלות. בתחילה מאן בתוקף לקבל עליו את הנשיאות. הוא טען שמו"ר הגאון הגדול רבי שמעון בעדני שליט"א מבוגר ממנו והוא צריך להיות הנשיא. רק לאחר שגם מו"ר הגר"ש בעדני סרב מתוך ענווה אמיתית וכפה עליו לקחת את התפקיד, הוא הבין כי אין לו ברירה ונטל על עצמו את עול ההנהגה בתקופה לא פשוטה בכלל. מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל שהסתלק כמה חודשים קודם לכן, התאפיין בהנהגה חזקה שזכתה לאהדה רבה בכל שדרות הציבור, והיו כאלה שתהו, האם אכן מרן ראש הישיבה, יוכל להצליח למלא את החלל הגדול שנוצר. והנה, בשקט ובאמת שלו, לא רק שהוא הצליח לשמור על הקיים אלא גם השביח והעצים את המחנה. עולם התורה בתקופתו פרח וגדל לממדים גדולים.

תחת הנהגתו, תנועת ש"ס מאוחדת ומגובשת באופן מעורר השתאות. תמיד אני נשאל על סיעת ש"ס, המורכבת גם מח"כים צעירים ושאפתניים, כיצד הם פועלים בהרמוניה ובאחדות כזו ועוד בזירה כמו הכנסת הרוחשת תככים. והתשובה היא: מרן חכם שלום. הנהגתו ומידת האמת שלו שכולה לשם שמים הקרינה על כל הנציגים לפעול באותה רוח.

והדרך שבה עברה ההנהגה ממרן רבינו זיע"א למרן חכם שלום זצוק"ל מעידה שיש כאן השגחה פלאית. כולנו זוכרים את אותו שיעור במוצאי שבת, בערוב ימיו של מרן רבינו זיע"א, כשהוא התבטא ואמר על מרן חכם שלום שיש לו פה קדוש, וכולם חייבים לשמוע

לתת נציג ספרדי אחד ברשימתם, ומדוע ללכת לפילוג נמהר שעלול לגרום לאיבוד קולות. מרן הגרא"מ שך אמר למרן חכם שלום, נו תענה להם תשובה. ואכן, חכם שלום הציג בצורה רצינית את טיעוניו, שהוא רוצה לקרב את הציבור המסורתי שבשכונות ולהגדיל את הכוח התורני. ואכן מרן הגרא"מ שך קיבל את טענותיו והמהלך יצא לדרך.

ובזכות כך, תנועת ש"ס העירונית קמה וגם ניצבה, ולאחר מכן אף שכנע את מרן רבנו זיע"א לרוץ גם לבחירות לכנסת שהתקיימו בסוף אותה שנה. וכשהתנועה זכתה להצלחה וקיבלה ארבעה מנדטים וקמה מועצת חכמי התורה, לחכם שלום היה ברור שמרן רבנו זי"ע הוא הנשיא. כי כך הייתה דרכו. הוא לא חיפש תפקידים וכיבודים. כאשר הוא ראה שיש מישהו המבצע את המשימה ודואג לכלל ישראל, הוא מיד חזר למשבצת האהובה עליו, הישיבה ועמל התורה. ואם יש את מרן רבנו עובדיה יוסף, שזכה להיות נאהב על הציבור וזוכה להצלחה, הרי שכך צריך להיות.

ומאידך, גם כשזו הצידה, לרגע אחד לא עזב את מרן רבינו זיע"א, ולא היה פעם אחת שמרן נזקק לו, שלא עמד לצידו בעוז ובגאון. את הנאמנות הזו מרן רבינו זיע"א לא שכח לו כל חייו.

ומדוע הוא עשה זאת? הרי הוא לא היה איש פוליטי ולא היו לו שום אינטרסים. כדרכו, היה איש אמת והבין שמלחמתו של מרן למען התנועה כל כולה לשם שמים. להרבות תלמודי תורה, מקוואות, מוסדות חינוך, לבנות את עולם התורה שאנחנו רואים את פריחתו כיום. הוא הבין שאם התנועה תיפגע, הכל ילך לאיבוד חלילה, ולכן התייצב להגנתו.

בערבו של יום שחור בו חשכו המאורות, ברגעים בהם הנפש עדיין כאובה ונסערת, כיצד ניתן בכלל לעלות עלי גליון דברים על דמותו הטמירה של אבינו רוענו, מרן ראש הישיבה זצוק"ל שנסתלק מאיתנו בחטף והותיר אותנו שבורים ורצוצים. כיהודים אנחנו מחויבים להצדיק את הדין, אבל קשה לנו! אהה! איך אפשר לדמיין את חיינו בלי מרן חכם שלום? מי יורה לנו דעה ומי יבין שמועה, מי ינחנו בדרך האמת הצרופה שהייתה מידתו המובהקת. מלמד שלא שינה. בכל סעורות ואתגרי התקופה, תמיד היה כמגדלור של אמת יוקדת שהאיר את הדרך.

כיצד ניתן להתחיל לתאר את שיעור קומתו הרוחנית. יהודי קדוש, שמאחוריו למעלה מ-70 שנה רצופות של עמל והרבצת התורה, של שיעור יומי קבוע על הדף, בעיון ובעמקות, שיעור עליו לא ויתר בשום נסיבות. קיץ, חורף, חתונות, צער ומחלות. כולם ידעו - על השיעור הוא לא יוותר. זכה והעמיד לגיונות של תלמידים, מהם נעשו גדולי תורה ומורי הוראה מפוארים בישראל.

ולצד שקיעותו בד' אמות של הלכה, ניתן במסירות ואכפתיות לכלל ישראל ובפרט לאחיו מבני עדות המזרח. הוא הרי הקים את תנועת ש"ס והניח את אבן הפינה שלה. אמנם, בחיי חיותו של מרן רבינו זיע"א הוא לא אהב שהזכירו זאת מתוך התבטלותו המוחלטת למנהיגותו, אבל זאת יש לדעת שהוא היה הנחשון שפרץ את הדרך להקמת התנועה הקדושה.

לימים סיפר לי כיצד התרחש הדבר. היה זה בשנת תשמ"ג בעת הבחירות המוניציפליות בירושלים, כאשר הציבור הספרדי התורני סבל מתת-ייצוג בכל מוסדות החינוך ותקציבי העיריה, ונוצר צורך גדול להקים תנועה פוליטית שתייצג את הציבור הספרדי. מרן חכם שלום זצוק"ל הבין כי זהו צו השעה לקומם את עולם התורה שלנו, וכינס את ראשי הישיבות לכנס מיוחד בבית הכנסת ברח' אלפנדרי בעיר, שם נשא דברים נלהבים בזכות היוזמה וביקש את תמיכתם.

רובם ככולם נרתעו. היו אלה ימים שהציבור הספרדי חשש להרים את ראשו, במיוחד מול הכוח האדיר של אגודת ישראל דאז. מה להם ולהיכנס להתמודדות ולעימות איתם. כשראה שאיננו מצליח לשכנע, הוא שאל: האם ישנו ראש ישיבה אחד שמסכים ללכת איתי למהלך? קם הגאון הגדול חכם שבתאי אטון זצוק"ל, ראש ישיבת ראשית חכמה, ואמר: אני מוכן להצטרף. ואכן שניהם הלכו למרן הגרא"מ שך זצוק"ל שהעניק להם את תמיכתו וברכתו.

לימים סיפר, שראשי אגודת ישראל לא השלימו עם המהלך. הם עלו ובאו לגרא"מ שך והשמיעו בפניו את טענותיהם, שהם מוכנים

הורם הנזר והוסרה העטרה

המומים עד דכדוכה של נפש אנו כואבים את לכתו של מנהיג הדור,
נשיא מועצת חכמי התורה של תנועת ש"ס,

מרן ראש הישיבה

חכם שלום כהן זצוקללה"ה

במשך שנים רבות זכינו לחביבות גדולה
ממרן ראש הישיבה אשר נהג בנו בידידות מופלאה,
הנחה אותנו בדרך הנכונה והוקיר את העבודה המסורה של אלפי מתנדבי זק"א
למען כבודם של הנפטרים בכל נימי נפשו ומאודו
פטירתו מותירה חלל עצום בעולם התורה והיראה,
ובקרוב רבבות תלמידיו אשר אמרו לאורו נצעד עד ביאת המשיח

אוי, מי ייתן לנו תמורתו

הכואבים מרה

מנכ"ל, חברי הנהלה, מפקדים ומתנדבים בישראל ובעולם

מועצה מקומית קרית יערים

אבל יחיד עשי לך מספד תמרורים

יחד עם כל בית ישראל אנחנו מבכים את הסתלקותו לשמי רום של מאור ישראל, מנהיגה הרוחני של עדת בני ישראל, גאון בתורה
ובהלכה, מגדל אור ותל תלפיות לרבים, נקי כפיים וטהור לב, כהן גדול שאוהב את הבריות ומקרבן לתורה, אשר הרביץ תורה במשך
עשרות שנים לאלפי תלמידים בשיבת פורת יוסף וגידל דור של גדולי תורה ופוסקי הלכה, האציל מחוכמתו העצומה על מחנכי דורנו
לפלס דרכים וליישר שבילים למען ידעו את הדרך אשר ילכו בה צעירי הצאן, המאור הגדול לממשלת התורה

מרן ראש הישיבה

הגאון הגדול חכם שלום כהן זצוק"ל

נשיא מועצת חכמי התורה

כהן גדול אשר האיר על המחנה כולו, ועל מוסדות התורה בקרית יערים טלז סטון אשר הלכו לאורו, נהנו מזיו תורתו
והתייעצו עמו בעניינים העומדים ברומו של עולם, למען עתיד ילדינו והדורות אחרינו עד ביאת גוא"צ.

תורה תורה חגרי שק, אבל יחיד עשי לך, התפלשי באפרים. שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית
אלוקינו. מי ייתן לנו תמורתו

יצחק רביץ
ראש המועצה

ישראל נדר
חבר המועצה

ישראל איפרגן
סגן ראש המועצה

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

כבה אור של עולם

גיליון אבל ומספד עם הסתלקותו של גדול הדור מרן ראש הישיבה זצוק"ל

מלא ענווה ויראת ה'. דרכו הייתה דרך אמיתית. עבד על מידת האמת. אבל בדיני שמים, התגבר כארי וניצב כחומה בצורה להילחם מלחמות ה' בטהרה.

"עוד בצעירותו בהילוכו בדרך משיבת 'פורת יוסף', היה לומד ספר חובות הלבבות בעיון ובדקדוק רב והיה מדקדק על המצוות קלה כבחמורה. כאשר מרן ראש הישיבה היה מדבר מוסר הוא היה בוכה. כמה פעמים אמר לי אני מרגיש שאני כלום. זעקתי איך אפשר לומר דבר כזה, אבל התעקש ואמר לי אני כך מרגיש שאני לא שווה כלום. זה מרן חכם שלום

ניצב כחומה בצורה

הגאון רבי שמואל בצלאל שליט"א, מראשי ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה ספד: "הכהן הגדול היה ידיד נפש, שנים רבות היינו יחד. מרן רבנו ראש הישיבה היה בבחינת 'נר לרגלי דבריך ואור לנתיבותי' בכל צעד ושעל האיר את החושך, היה סמל לתורה, להנהגה לענווה ליראת שמים. 'מרן חכם שלום, עם כל ההכנעה וכל הרגש, היה

הטמאים שהורסים את נפש הבחורים. מי שיש לו טלפון לא כשר כאילו אוכל בשר חזיר. זה לא דאורייתא וזה לא דאורייתא. אנא תקבלו על עצמיכם להתנער מהטומאה הזאת והוא בשמים יעזור לכם ויתפלל עליכם שהקב"ה ישיע אתכם ואת כלל ישראל".

מאיר את העולם כולו בתורתו. "כמה מסר את נפשו למען בחורי ישראל. אני זוכר כאשר הייתה אסיפה על בחורי ישראל הוא זעק ובכה והוריד דמעות מתוך אהבתו אותם. אנא בחורי ישראל תלכו בדרכו של הרב. חוסו על נפשכם. כמה היה מזהיר מפני המכשירים

מועצה מקומית רכסים

נצחו ארזלים את המצוקים

ונשבה ארון האלוקים

יחד עם כל בית ישראל שבורים ורצוצים עד דיכדוכה של נפש בהלקח מאיתנו ארון ברית ה' עמוד האש ההולך לפני המחנה, מנהיג הציבור הספרדי, פאר הדור והדרו מרא דכולא תלמודא בקי בכל מלכמי התורה וכל רז לא אניס ליה

רבינו הגדול

מרן ראש ישיבת "פורת יוסף"

נשיא מועצת חכמי התורה

שלום הכהן

זצוקללה"ה

מי ילחם מלחמתך וישוב לשערים

כלי מלחמה נפלו ואבדו גיבורים

וכל בית ישראל יבכו את

השריפה אשר שרף ד'

יצחק ריין

מ"מ וסגן ראש המועצה

דן כהן

ראש המועצה

חברי ועובדי המועצה

גלה כבוד מישראל אבד צדיק מן הארץ

יחד עם כל בית ישראל ותושבי פתח תקוה
 מבכים אנו מרה את סילוקו לשמי רום של רבן
 של כל בני הגולה פאר הדור והדרו, מורה דרך
 לאלפים ורבבות, מאיר עיני ישראל בתורתו
 ובתבונתו, אשר ניווט את דורנו כאב רחמן רבים
 נהנו ממנו בעצה ותושיה, קיבל כל אדם
 בהארת פנים ובסבר פנים יפות

נשיא מועצת חכמי התורה מרן חכם שלום כהן זצ"ל

אשר בתוך כלל ישראל נשא את עירנו
 פתח תקוה על לוח ליבו הטהור
 כאב רחמן וכרועה מסור.

זכותו הגדולה תעמוד לנו
 שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו
 ודמותו המאירה תשמש לנו כאות וכמופת.
 מי יתן לנו תמורתו
 תנחומנו למשפחתו הנכבדה ולכל בית ישראל,
 בנחמת ציון תנוחמו

רמי גרינברג
 ראש העיר

תושבי
 פתח תקוה

חברי
 מועצת העיר

"בהספד של חכם שמת ישנם שני דברים,
 הספד על ההפסד שיש לדור בפטירת המנהיג
 והגדול, ודבר שני הפסד לשכינה, שבפטירת
 הצדיק נתמעט כבוד השכינה בעולם. חסר כבוד
 השכינה, אדם גדול הלך מן העולם. יהושע בכה
 על צערו שאין לו את מי לשאול, מי ידריך אותו
 בדעת תורה. ואזי הקב"ה אומר לו, יש גם צער
 השכינה. כי קשה סילוקן של צדיקים כחורבן
 בית המקדש (ראש השנה יח, ב).

גם היום אנחנו מצטערים על שני דברים
 אלה, על צער השכינה שחסר כבוד השכינה,
 חסר כבוד התורה בעולם, ומצטערים שהלך
 מאיתנו המנהיג הגדול, מנהיג שהיינו שומעים
 לדעת תורה שלו. אנחנו הפסדנו, וגם כבוד
 השכינה נתמעט בעולם."

מו"ר הראש"ל שליט"א המשיך וזעק על
 המאבקים להעמדת הדת שניהל מרן ראש
 הישיבה זצ"ל: "מורי ורבותי, מורנו ורבינו חכם
 שלום הכהן זצוק"ל, היה מנהיג שאיכפת לו מעם
 ישראל, לפני 12 שנה בערך, כאשר התעוררה
 פרשת גיורי צה"ל, היה זה הוא שהלך מגדול
 לגדול, לא הסכים לשתות ולאכול כל אותו יום,
 עד שהביא שלום בין המחנות, השכין שלום
 בין הספרדים לאשכנזים, אחר שהוציא גילוי
 דעת ברור, שאין גיור בלי קבלת מצוות. מהות
 הגיור זה קבלת מצוות."

שהייתה לו אהבת ישראל, אהבת הבריות, היה
 בוכה על כל יהודי שנמצא בצרה.

"היה בעל מידות עצום. הוא אמר לי, שכאשר
 הביאו לו מאכל או משקה, מעולם לא הוסיף
 סוכר או מלח כדי שלא לפגוע במארחיו. בין
 אדם לחברו מאין כמותו."

הגר"ש הוסיף והכריז על מינוי בנו של
 מרן ראש הישיבה זצ"ל, הגאון רבי שמעון כהן
 שליט"א, כממשיך דרכו של מרן זצ"ל בישיבת
 פורת יוסף: "אנחנו בישיבה נקבל בברכה את
 בנו הגאון רבי שמעון שליט"א, שירביץ תורה
 בישיבה הקדושה ישיבת 'פורת יוסף', וימלא
 את מקומו."

לוחם מלחמות ה'

מו"ר הראש"ל הגאון הגדול רבי יצחק יוסף
 שליט"א, עמד במשא הספדו על הנהגת הדור
 של מרן ראש הישיבה יחד עם מרן רבנו זי"ע:
 "ב'ספרי' (פרשת וילך) נאמר, שכאשר משה
 רבינו נפטר היה יהושע הולך ובוכה ימים רבים.
 אמר לו הקב"ה, וכי לך לבדך מת, הלא גם
 לי מת, מיד ויקרא ה' צב-אות לבכי ולמספד.
 יהושע היה הולך ובוכה ימים רבים, והקב"ה
 אומר לו שלא רק לך הוא מת, גם לי הוא מת.

ומורינו חכם שלום בא לישיבה שלנו, חזון עובדיה בקטמון, וישב ושיכנע את מרן זצ"ל להקים את התנועה הקדושה, תנועת ש"ס, תנועה שהקימה תלמודי תורה ומוסדות פאר, והכל בזקף לזכותו. "מורינו היה חברותא של מרן זיע"א כאשר היה בגיל 12 שנה, ומרן היה בחור מבוגר בגיל 23 שנה, ישבו יחד בהפסקות צהרים ולמדו דף אחר דף במסכת שבת, עד שהגיעו לדף קכט, ולא סיימו את המסכת. שאלתי פעם את חכם שלום למה הפסקתם בדף קכט, ואמר לי, כאן מרן התחתן והפסקנו את החברותא. שימו לב מרן היה בגיל 23, חכם שלום בגיל 12.5 שנה, למדו יחד חברותא. ומאז נקשרו בקשרי אהבה, כל חייהם היו באהבה גדולה, גם בתקופות הקשות שהיו לא נפרדה דרכם. כולם יודעים למה אני מתכוון. וכך לכל אורך הדרך חכם שלום עמד לימינו של מרן זצ"ל. היתה להם אהבה גדולה ידידות אמיתית.

"מרן אהב אותי כאיש אמת. לא בכדי מרן אמר עליו להיזהר לשמוע לכל מה שהוא אומר, כי יש לו פה קדוש. דברים כאלה מרן לא אמר על אף אדם בעולם, רק עליו. כל ימיו היה שקוע בתורה, הולך בדרך ומהרהר בדברי תורה. "לפני 55 יותר למדנו אצלו בכתה, שנה שלימה למדנו אצלו, היה קורא תוספות, מהרש"א רבי עקיבא איגר, והבחורים היו מכינים את השיעור טוב טוב, שח"ו לא יתפוס אותנו בסברא לא נכונה. העמיד תלמידים הרבה, לאלפים ורבבות, במשך ששים שנה. אנחנו התלמידים בכתה אהבנו אותו, איזה מאור פנים היה לו, והיה מחייך אלינו, וחיוך שלו היה שווה את הכל.

"מורינו זצ"ל חרד על דרך לימוד ההלכה, הוא צפה ברוח קודשו שיהיו כאלה שיהיו בקיאים רק בספרי קיצורים, היה מעודד ומחזק ללמוד את ההלכה מהגמ' וראשונים, בית יוסף, שלחן ערוך, ונושאי כליו, רבי עקיבא איגר, ופתחי תשובה, וסתפקו בספרי קיצורים. לחם על זה, בכל מקום דיבר על זה. ללמוד הלכה ביסודיות. אפילו את הספר בן איש חי של מורינו רבנו יוסף חיים, ביקש להוציא מבית המדרש, כדי שלא ילמדו רק בזה. הוא צפה שיהיו כיום כאלה שיהיו בקיאים בספרי קיצורים, ויחשבו אני אמלוק, אני אפסוק, וכך יהיו פוסקים. על זה הוא חרד. ועודד ללמוד ביסודיות.

"בסיום אני רוצה לחזור על דברי הגאון הרב שמואל בצלאל, לפני כחודשיים היתה אסיפה של עמותת פורת יוסף, בבית של חכם שלום זצ"ל, ואני כנשיא ישיבת פורת יוסף שמעתי ממנו והבנתי את רצונו שבנו רבי שמעון יהיה מרביץ תורה בישיבת פורת יוסף, וימשיך את דרכו בהרצת התורה בישיבה, שהוא מסר נפשו עליה במשך עשרות שנים.

"יה"ר שהמנוח יעמוד בתפלה על כל עם ישראל, ועל המשפחה היקרה, בנים, בנות, חתנים, נכדים ונינים, שלא יוסיפו לדאבה עוד, ובלע המצות לנצח, ומחה ה' דמעה מעל כל פנים".

זך רק תורה. הייתה לו השקפה נכונה וטובה מאד. זכינו שהוא היה המנהיג שלנו.

"מורינו זצ"ל עמד לימין מרן בכל השנים, גם בתקופות הקשות לפני כשלושים שנה. למעשה הוא היה ראש וראשון דבר שבקדושה, והוא זה ששיכנע את מרן האבא זצ"ל, להקים את התנועה הקדושה, מרן חשש מכמה אינשי דלא מעלי,

ודיבר קשות על מי שנפגש עם אותם שגזרו גזירות בענייני הדת. כאב לו המכשולים האלו, ההיתרים האלו בענייני כשרות וגיוור, נתן לבו את כל הגיבוי, דבר שביטא מנהיגות, מנהיג אמיתי, לא תגורו מפני איש.

"מורינו החדיר את ההשקפה הנכונה, ללמוד ביישיבות הקדושות על טהרת הקודש, שמן זית

"גם באחרונה שהתחילו עם הגזירה של הכשרות, והכשילו את הרבים באכילת דברים לא כשרים, וכן הכשילו את הרבים בגיורים לא נכונים על פי ההלכה, הכניסו גויים לכרם ישראל, והוא חיזק אותנו במאבק שלנו ברבנות הראשית בדברים אלה. היינו אצל בחול המועד סוכות, היה חלש מאד, אבל עם כל זה כארי יתנשא,

נפלה עטרת ראשנו

יחד עם כל בית ישראל מבכים אנו מרה את האברה הגדולה בהסתלקותו לגנוי מרומים של הכהן הגדול פה קדוש עטרת תפארת ישראל מרן הגאון הגדול

חכם שלום הכהן זצוק"ל
נשיא מועצת חכמי התורה וראש ישיבת פורת יוסף

הוקם קו מיוחד לחלוקת דפי גמרא ופרקי משניות לע"נ נתחזק כולנו כאיש אחד בענינים שעורר עליהם בימי חיותו לחיזוק זמני ק"ש בזמנה, וקביעת עיתים לתורה בכל יום.

מחייגים עכשיו ל:

077-77-111-00

הזה. זה היה רבנו. כל כולו היה קודש, לא עניין אותו דבר אלא איך להרבות תורה בעם ישראל, איך להרבות קדושה בעם ישראל.

"מרן רבנו זצוק"ל העמידו כבר לפני עשרות שנים להנהיג את בית ישראל. פה קדוש, כינה אותו. כמה אהבו וראהו כממשיך דרכו.

"וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'. יבכו על חומות היהדות לבל יפרצוה זרים.

ידע רבנו להנהיג את התנועה שמרן הפקיד בידיו. התנועה הקדושה שהקימה עולה של תורה. נלחמת למען כל דבר שבקדושה. עומדים על המשמר לקדש שם שמים. הוא ידע איך להנהיג את התנועה בחכמה, בעצה ובתבונה, לומר על הן - הן ועל לאו - לאו.

"הנה ימים באים נאם ה', חודש אלול חודש הרחמים והסליחות, חודש של תשובה, חייבים לקבל על עצמינו תשובה, וללכת בדרך אשר

עשה לנו, הגזירה הנוראה. אין לנו רק להתעורר ולעורר את הלבבות ולשוב אל הקדוש ברוך הוא בכל מאודנו, ואז ישוב חרון אפו מעם ה' ונזכה לנחמה קרובה וגאולה שלמה".

איש אמת

הראש"צ ורבה של ירושלים, הגרש"מ עמאר שליט"א, אמר בהספדו: "מזמור לדוד ה' מי יגור באהלך מי ישכן בהר קדשך". היכן עוד אפשר למצוא מנהיגים כאלו. דובר אמת בלבבו, הוא היה איש אמת בכל דרכיו. איש שכולו תורה. כל חייו היו בתורה ובקדושה. בנן של קדושים. מעולם לא מש מתוך אוהלה של תורה. לא הכיר שום דבר מלבד תורה. היה יד ימינו של מרן רבנו זצוק"ל, שהיה משבח אותו שהוא סומך ידי עוליו

אבא, כמה תורה למדנו מפיו

בנו של מרן ראש הישיבה זצ"ל, יבלחט"א הגאון רבי אפרים כהן, מראשי ישיבת "יקירי ירושלים" (לרפו"ש) ספד בבכי וקולו נשבר: "אבא, הלכת לעולם שכולו טוב ואותנו עזבת לאנחות. כמה תורה לימדת אותנו. כמה הנהגה, כמה חכמה, כמה מוסר, כמה יראת שמים. ריבוננו של עולם איזה הפסד גדול לנו, למשפחה, לתלמידים, לעם ישראל כולו. כמה תורה למדנו מפיו הטהרה, כמה חכמה ויראה. לימדת אותנו כיצד לדקדק במצוות, וכל חיך עמדת על עמל התורה ודקדוק המצוות בטהרה.

"אבא, תמיד אמרת שאדם צריך לערוך חשבון נפש נוקב על כל דבר ועל כל צעד ושעל בימי חייו. ואנו נדרשים כעת לערוך חשבון נפש ושואלים מה רוצה הקב"ה מאיתנו, על מה ה' ככה

גלה כבוד מישראל

יחד עם כל בני ישראל אנו מבכים מרה את הסתלקותו לגנוי מרומים של הכהן הגדול מאחיו נשיא מועצת חכמי התורה מרן ראש ישיבת פורת יוסף

חכם שילום כהן

זצוקללה"ה

אשר נשא על ליבו את תנועת התשובה, סייע ועודד בעצה ובתבונה את רבני ופעילי תנועת "ערכים" ורבבות בוגריה

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

המבכים מרה: הרב יוסף וליס יו"ר ערכים, הרבנים, המרצים, הפעילים והמתנדבים

כבה אור של עולם

גיליון אבל ומספד עם הסתלקותו של גדול הדור מרן ראש הישיבה זצוק"ל

"אוי כי פנה היום. החכם הגדול שהוא בבחינת יום. במשך כשבעים שנה לפחות היה מרכיב תורה ברבים. ואני תלמידו, לימד תורה עוד לתינוקות של בית רבן, כך היה באותם ימים גדולי עולם

מסירות נפש למען החינוך

תלמידו של מרן ראש הישיבה, הגה"צ רבי בן ציון מוצפי שליט"א ראש ישיבת בני ציון, ספד:

מו"ר הגאון הגדול רבי שמעון בעדני שליט"א זקן מועצת חכמי התורה, ספד לידידו ורעו מנוער בקול נשבר: "וי לארעא דחסרא גברא רבה. גברא רבה בתורה, בחכמה, ביראה, בענווה, עשרות רבות בשנים אני מכירו, וכל כולו רק תורה. שקידה ועמל התורה. לא פסיק פומיה מגרסא. כל ימיו היו אך ורק בעסק התורה ומסר את נפשו עליה אפילו במיטת חוליו. וכעת הפסדנו את קול התורה הצליל והברור שהיה בוקע מתוך גרונו. "אנחנו חייבים לערוך חשבון נפש נוקב ולהשלים את החסר במידת האפשר על ידי שכל אחד ואחד ישתדל יותר ויותר להתמיד בתורה, שאולי נצליח למלא במעט את החלל, ובעיקר נגרום לו נחת רוח בשמים בזה שאנו ממלאים את צוותא וממשיכים את דרכו."

הותיר אחריו והורה לנו רבינו זצ"ל."

עמל התורה בייסורים

מחותנו של מרן ראש הישיבה, הגה"צ רבי יהודה כהן שליט"א ראש ישיבות 'יקירי ירושלים' ו'באר התלמוד', ספד בדמיע: "ציון במר בתכה וירושלים תתן קולה: אוי לנו כי חטאנו. אמר עליו אביו הגדול חכם אפרים, עוד לפני שמונים ותשעים שנה שנשמה גבוהה ירדה לעולם. דודי ירד לגנו לרעות בגנים וללקוט שושנים. לא מזמן ביקרתי בביתו, ואמרתי לו, רבנו אני מקנא בך שאתה עמל בתורה מתוך ייסורים. הוא בייסוריו כיפר על עוונות של הדור כולו. הוא לא היה קרבן יחיד, הוא היה עולת ציבור. והוא מחולל מפשענו מדוכא מעוונותינו אכן חולינו הוא נשא. אוי מי ייתן לנו חליפתו ומי ייתן תמורתו. "כל חייו עמל בתורה ללא הפסקה. כל חייו. אוהב תורה, אוהב מצוות, אוהב חסדים. כמה התפללנו לרפואתו. אבל עלינו לדעת ששום תפילה לא שבה ריקם. עלינו להתחזק יותר בתורה בפרט בימים אלו יומי דפגרא. אנו עומדים ברחבת ישיבת 'פורת יוסף', מקדמת דנא בישיבה הקדושה הזו לא היה בין הזמנים. לא היה חופש. יושבים ולומדים ומתעלים בתורה מפני שזה צורך קיום לעולם הוא, ומהנהגה יקרה זו שהונהגה על ידי חכמי הספרדים אנו צריכים ללמוד."

האבא של הדור

גיסו של מרן ראש הישיבה, הגאון רבי מסעוד בן שמעון שליט"א, רבה של בני ברק וראש ישיבת 'אור אליצור', אמר בהספדו: "כאשר עלה אליהו בסערה השמימה, זעק אלישע ואמר: "אבי אבי רכב ישראל ופרשיו". האבא שלנו, והאבא של כולם, עלה בסערה, חכם שלום לא היה רק האבא של המשפחה שלו, או של ילדיו, אלא אבא של כלל ישראל. היה אבא של בני התורה, כמה עודד אותם ללמוד וללמוד ולהתמיד בתורתם, ולהתנהג כבני תורה אמיתיים. בעלי יראת שמים. "כאשר הסתלק אליהו עמד אלישע ואמר אני לא מספידו, אליהו הנביא לא מת, אלא אני מבקש לקבל את הכוחות שלו לקבל פי שנים ברוחו. אנו מבקשים מחכם שלום לקבל את הכוחות שלו, כוחות של תורה, ושל קדושה וטהרה ממנו. "מרן ראש הישיבה יעמוד בשמים בתפילה על כלל ישראל, כי אנו במצב של סכנה, וכעת אנו עומדים למערכה על התנועה הקדושה למען התורה ולמען היהדות. והוא ינסוך בנו כוחות ויעמוד בתפילה על כלל ישראל. ובילע המוות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים."

גברא רבה

חשכו המאורות

יחד עם כל בית ישראל מבכים אנו מרה את הסתלקותו של עטרת תפארת ישראל והדרה, בנן של קדושים מגזע אראלים ותרשישים, שר צבא ה' גדר גדר ועמד בפרץ ללחום מלחמתה של תורה, איש אלוקים קדוש, ענוותן ושפל רוח, צדיק יסוד עולם רבן של ישראל ההולך לפני המחנה

מרן הגאון הגדול חכם שלום כהן זצוק"ל

נשיא מועצת חכמי התורה
וראש ישיבת פורת יוסף

מי יורה דרכנו ומי יפלס נתיבותינו
בבהירות ואספקלריה המאירה

גדולה האבירה ואין לה תמורה
החותמים בצער

הרב גיל דוד
מנכל

הגאון הגדול הרב משה מאיה
יו"ר הנהלת מגי

צוות ההנהלה והפיקוח על גני הילדים

העדה, אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאים ואשר יביאים ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. שמעתי ממנו ר' אבי זצוק"ל, כי מנהיג ציבור צריך שיהיו תכונות הפך מרועה צאן. רועה צאן הוא דואג לעצמו לא באמת לשלום צאנו, אבל המנהיג צריך להיות בדאגתו אך ורק לציבור. רבינו, השארת אותנו כצאן אשר אין להם רועה, הנהגת אותנו ביד רמה. היית האבא של כולם, האבא של כל בני התורה, האבא של כל הישיבות, של כל ראשי הישיבות, ראש ראשי הישיבות בארץ הקודש. "הקמת את התנועה הקדושה, והיית הנוחשון בן עמינדב שייסד את התנועה יחד עם חכם שבתאי אטון וייבדל לחיים הגאון הגדול רבי שמעון בעדני שליט"א, ובעצה אחת עם אבי מורי מרן זצ"ל, ייסדתם תנועה שממנה צמחו מאות תלמודי תורה, אלפי לומדי תורה, עולם ישיבות ענק, תורה בתפארתה, והכל מכוחו של רבנו. "כל גדולי תורה אהבו אותו והעריכו אותו. בשנת תשמ"ז היה משבר גדול בישיבת פורת יוסף שהיה עלול להביא לסגירתה, מרן ראש הישיבה נסע לביתו של הגראמ"מ שך זצ"ל ושפך לפניו את לבו. הרב שך שמע אותו, ומיד נסע לביתו של אבי מורי מרן זצוק"ל, ואמר 'חכם שלום איש האמת' נקיות דעת ללא שום אינטרס, כבר אז הוא אמה, חכם שלום הוא אחד מגדולי הדור, עוד כשהיה קודם לגיל 60, וכך ישבו וטיכסו יחד עצה כדי להמשיך את הישיבה הקדושה, והמשיך למסור את נפשו למען הכלל. "רבנו, כל חיך ברכת את עם ישראל באהבה, אנא ממך תמשיך לברך את ישראל באהבה גם למעלה שיחוס ה' לגאלנו לגאולה שלימה".

לימדו תינוקות של בית רבן, וכך אביו הגדול גדול המקובלים חכם אפרים זצוק"ל, שלימד בתלמוד תורה 'תורת אהרן' לעולי בבל, ובא בנו תחתיו רבנו חכם שלום, והמשיך בדרכו. "באיזה אהבה לימד אותנו, איזה חביבות, מאור פנים, איזה קרבה חשנו אצלו. בזמן שתלמידים הגיעו מכל קצוות תבל בעליית הגורר מעיראק, קיבלם בנועם וברוגע, והיה מדבר איתם, והאחיב את התורה עליהם עד שנעשו לתלמידי חכמים ובני עליה. "אוי לנו כי פנה היום, שהסתלק מאיתנו מנהיג התנועה הקדושה שייסד אותה בתחילה בירושלים יחד עם הגאון הגדול חכם שבתאי אטון זצ"ל, מתוך דאגה לתלמודי התורה, והלך בדרך לא דרך, במסירות נפש למען חינוך הבנים וכל זאת מתוך דאגה לעתיד הדור. "הנמצא כזה אשר רוח אלוקים בו, הרבצת תורה להפליא מאין כמותה. סיפר פעם כי אין שיעור שלא היה מכין אותו מראש, וזאת מפני חשש לגזול שלא יעשה מלאכת ה' רמיה. אוי לנו כשהלך מאיתנו האיש הגדול הזה. ויהי רצון שתהיה נשמתו צרורה בצרור החיים, ויגן בעד עמו ובעד בניו ובעד כל משפחתו, ויאמר הקב"ה די לצרותינו. כמה גדולי תורה איבדנו בשנה זו, חודש אחר חודש".

נחשון בן עמינדב

הגאון הגדול רבי דוד יוסף שליט"א, חבר מועצת חכמי התורה וראש ביהמ"ד 'חווה דעת' זעק מנהמת לבו: "יפקד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על

כבה אור של עולם

גיליון אבל ומספד עם הסתלקותו של גדול הדור מרן ראש הישיבה זצוק"ל

אבא, מי ינהיג אותנו

את ההספדים חתם בנו של מרן ראש הישיבה זצ"ל, הגאון רבי יעקב כהן שליט"א ראש ישיבת 'נזר התלמוד', שסיפר על הבית הגדול והקדוש

"וכאן עמדו רבים בתפילה מאז יום שבת קודש, ועם כל הזכויות האדירות האלו הוא הולך לעולם שכולו טוב, אך אותנו השאיר לאנחות. ויהי רצון שיבולע המוות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים".

גישט נגיעות, אין לו נגיעות. כל כך זה אמיתי, כל החיים שלו ברח מנגיעות, הכל אמת, לא משפחה, לא חברים, שום דבר, רק האמת לאמתה עד הסוף. בדרכי נועם, באהבה, אבל האמת זעקה ממנו, ועכשיו נשארנו בדור של שקר, בלי הסמל של האמת. מי יורה לנו את הדרך".

הרב דרעי הוסיף וזעק: "אבי אבי רכב ישראל ופרשיו. יתומים היינו ואין אב. אנחנו מבקשים ממך רבנו הגדול, תעמוד לפני כסא הכבוד, יחד עם מרן רבינו עובדיה יוסף, שכל כך אהב אותך, כל כך היה קשור אליך, היה קורא לך אהוב בן אהוב ידיד בן ידיד - תעמוד איתו יחד לפני כסא הכבוד, ותבקש רחמים שישע אותנו, שיגאל אותנו, שינחה אותנו בעצה טובה.

"ואנחנו מבקשים ממך רבנו סליחה ומחילה, שאולי לא נהגנו כבוד כראוי, מרוב הענווה שלך, מרוב הפשטות שלך, לא הבנו מול מי אנחנו עומדים. בפרט בתקופה האחרונה של הטיפולים הרפואיים, ביקשנו ממך שוב ושוב, אבל רבנו עשינו הכל לכבודך.

"אני חייב להזכיר כאן את חתנו ואת בתו, רבי יצחק זיאת ורעייתו, שמסרו נפש, יומם ולילה, כל עם ישראל חייב להם הכרת הטוב. ולמשמשו בקודש, איש סודו ונאמן ביתו רבי דוד בן שמעון, הקב"ה ישלם לו על כל המסירות שמסר למען רבנו.

"רבנו תעמוד בתפילה על התנועה הקדושה שייסדת, על התנועה הקדושה שניהלת, על התנועה הקדושה שרוממת וביססת, שהקדוש ברוך הוא יזכה אותנו להגדיל תורה ולהאדירה, לשמור על עולם התורה, לקרב את עם ישראל באהבה, ונזכה לביאת משיח צדקנו".

זכויות אדירות

גיסו של מרן ראש הישיבה, הגאון רבי נסים בן שמעון ראב"ד תל אביב ספד: "בשעת פטירתו של האדם יוצא כרוז ואומר צאו וראומה הבריות אומרים עליו, יבוא שלום ינוחו על משכבותם, כמה מעידים על גדולו ועל תורתו, ועל מסירות נפשו להתפלל על ישראל.

דמות מדור קודם

הרה"ר הגאון רבי דוד לאו שליט"א אמר: "אני אומר דבר אחד קצה יעקב אבינו אומר 'ראה פניך לא פיללתי והנה הראה אותי אלוקים גם את זרעך'. הוא לא אומר 'אני ראיתי', אלא 'הראה אותי', מה זו הלשון הזו? יעקב אבינו דאג מה יהיה עם הדור הבא, ממי ילמדו ילדיו של יוסף, מסבא פוטיפר או מאשתו? זה לא מתאים. ולכן שמח 'הראה אותי', הקדוש ברוך הוא נתן 17 שנה שהילדים שלך, של יוסף, ראו אותי, ראו איך נראה הדור הקודם, ואז יש סיכוי שגם ימשיכו הלאה את הדרך.

"חשבת, מי הדמויות שמקבלות כעת את פניו של מרן ראש הישיבה בשמים, אביו הגדול, חמיו, מייסדי ישיבת פורת יוסף, אלו הדמויות שהוא ינק מהם, ואנחנו זכינו שהקדוש ברוך הוא נתן לנו בדור שלנו דמות כזו, שהיא דמות מדור קודם. "וכעת נפרדים בכאב מהמתנה המיוחדת והיקרה הזו, ומי ייתן ויעמוד בתפילה על כלל ישראל, ועל כל בניו ובני משפחתו, תלמידיו ושומעי לקחו".

הסמל של האמת

יו"ר תנועת ש"ס הרב אריה דרעי ספד בבכי תמרורים: "יתומים היינו ואין אב. אוי, רבנו על מי עזבת אותנו. אוי הדור הזה בלי חכם שלום. בתקופה הכי קשה שלנו, עם מי נתייעץ, מי יורה לנו את הדרך, מי ינחה אותנו ה' נתן ה' לקח, יהי שם ה' מבורך, אנחנו מצדיקים את הדין, אבל קשה לנו, קשה! איך אפשר בלי חכם שלום.

"במשך עשרות שנים, כמו אהרון הכהן, מלמד שלא שינה, כל הזמן עם האמת. בימים האחרונים, נאמן ביתו של ראש הישיבה הגראמ"מ שך זצ"ל, שייבדל לחיים הרב רפאל וולף, אמר לי שכבר לפני עשרות שנים הרב שך אמר לו, 'הלוואי עלינו האשכנזים שיהיה לנו יהודי כמו חכם שלום'.

"בשנת תשמ"ד או תשמ"ה, כשחכם שלום היה פחות מגיל ששים שנה, אמר לי עליו הרב שך, שהיה למעלה מגיל 90, 'חכם שלום איש אמת

נפלה עטרת ראשנו

בשם חברי השדולה למען שמירת השבת בכנסת. ויחד כל בית ישראל ההמונים והמוזעזעים על אשר נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש

מורנו ורבינו ועטרת ראשנו
מין ראש הישיבה

חכם
שלום כהן
זצוק"ל

נשיא מועצת חכמי התורה

אשר חיזק ועודד את פעילות השדולה
למען שמירת השבת לאורך כל הדרך
עוד מהקמתה. והוסיף כח למאבקי
השדולה במניעת פירצות חילולי השבת

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'
ח"כ משה אבוטבול - יו"ר השדולה

נצחו אראלים את המצוקים

יחד עם כל בית ישראל
אנו מבכים מרה את האבדה הגדולה
בהסתלקותו לגנזי מרומים
של הכהן הגדול עטרת תפארת ישראל
נשיא מועצת חכמי התורה

מין הגאון הגדול
שלום כהן
זצוק"ל
שעלה בסערה השמימה

וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת
הַשָּׂרִיפָה אֲשֶׁר שָׂרַף ה'

כמה הוא עושה, כמה הוא שקוע. אני מדבר בפרט על ימי המחלה, הוא כבר את זה עם מרן רבנו עובדיה, עם הרבה, וכעת עם מור אבי, אני לא הצלחתי לעמוד בזה, והוא ממריץ בכל הכוח. שה' יברך שיהיה לו כוח להוביל את התנועה. לפעמים היה לנו דיונים, והוא היה אומר לי אני אומר לך שאביך יורה כהן, ואכן כשהצגנו את השאלה אמר כדבריו. תמיד אכפת לו לרבי אריה לעשות את רצונו של מרן, את דעת התורה שלו. כולם יודעים כמה התנועה הקדושה הייתה חשובה לאבא, כמה היה פורץ בבכי כשהיה מדבר."

שקעה חמה

קודם צאת מסע ההלוויה לדרכו, אמר הגאון רבי יעקב חי עדס, מרבני החברא קדישא, את בקשת המחילה והפסוקים הנאמרים. עם תום משא ההספדים, החלו מאות אלפי המלווים לצעוד שפופים ודווים, במסלול שנקבע למסע הלוויה, כשהם מלווים את ארון הקודש בדרכו האחרונה. במשך שעות ארוכות פסעו רבבות אלפי ישראל, ברחוב מלכי ישראל, בואכה רחובות ירמיהו ובר אילן, עד להגעת המיטה אל בית החיים 'סנהדריה', שם נכרה מקום גנוזת הארון, לצד קברה של מחברתו בקודש הרבנית יעל ע"ה, וסמוך לציונו של מרן רבנו זי"ע, שם חלקת מחוקק ספון. עם דמדומי החמה, הורד גופו הטהור של מרן ראש הישיבה זצ"ל אלי קבר, תוך זעקות שבר ואמירת פסוקי יושב בסתר. שקעה החמה, שקעה שמשו של עולם, ועולם חשך בעדנו.

שבו התגדל ועל דמות דיוקנו של אביו: "אוי לנו כי הושברנו נפלה עטרת ראשנו. לא היה ברור לנו, חשבנו שהולכים כמה ימים לבית חולים וחוזרים כמו בכל פעם. בשבועיים האחרונים היו אסונות רבים בעם ישראל, תאונות, טביעות גזירות קשות ומשונות אך לא התפללנו. נאלץ הקב"ה, לתת אות משמים ולעורר אותנו להתפלל, זה כל מה שהיה חסר בשבועיים של ימי בין הזמנים, אך כנראה שזה לא היה מספיק עד שדודי ירד לגנו וקטף את השושנה העליונה המובחרת מכל.

"אבא היה סמל מידת הענווה. מעולם לא העיר לנו, אלא התנהגותו הייתה סמל עבורנו כמי שאומר שנו מידותיי. כל כולו היה אך ורק למען הציבור. למען עם ישראל.

"בירושלים לפני שייסד את התנועה הקדושה, הייתה אסיפה של כל ראשי הישיבות, והיו שם גם הרבה מתנגדים לעצם הרעיון. אני זוכר את מי שהגיע לביתנו וניסו לשכנע אותו בהבטחות רבות והוא חייך ודחה אותם. ובכינוס הזה עמד על רגליו ואמר, אם יש אחד מכם שיוצא איתי, אנחנו יוצאים לדרך. עמד חכם שבתי אטון, ואמר אני אלך איתך, וכך קמה תנועת ש"ס. לאחר מכן כשהגיעו לכנסת, וגם מרן רבנו עובדיה יוסף נועד יחד איתם, אבא זו הצידה, אמר יש מי שישא בעול. מעולם לא אמר אני ייסדתי, זו אימפריה שאני בנית.

"זה חסר לנו, מי ינהיג אותנו, מי ינהיג את המשפחה, כולנו שבורים ורצוצים, אין לנו פה להשיב. אני רוצה להודות לאחותי ולגיסי הרב זיאת, איזו מסירות נפש, שאי אפשר להבין. לרב דוד בן שמעון, שהיה מסור למרן יותר מבן. "אני חייב להודות לרבי אריה, אני רואה אותו

אמת מרה נהדר

פרקי חיים ושביבי נוגה מתולדותיו ודרכיו בקודש של גדול הדור מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל ■ זריחת שמשו בבית אביו הגה"ק חכם אפרים הכהן, שקידתו על תלמודו בהיכל ישיבת פורת יוסף, הרבצת התורה במשך עשרות שנים, הנשיאה בעול הנהגת הציבור בהקמת תנועת ש"ס, הקשר העז עם מרן רבנו זי"ע, והעמידה בחזית המאבק על חומות עולם התורה והיהדות ■ **כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלֶּאֱחָ ה' צָב-אוֹת הוּא**

שמעון ליברטי וחיים טריקי

מסכת חיים שכולה תורה וקדושה, נחתמה עם הסתלקותו לגנוזי מרומים של גדול הדור, מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן זצוק"ל. מסכת חיים אפופה הוד קדומים בהיותו שריד לדור דעה של רבותינו חכמי 'פורת יוסף'. 91 שנים שכולן ספוגות בעמל התורה ובעבודת ה' ללא פשרות. יתומים היינו ואין אב.

שמשו של מרן ראש הישיבה זצ"ל זרחת בירושלים שבין החומות ב"ב טבת תרצ"א בבית גדול וקדוש ששכן בתוככי מבצר התורה של אם הישיבות 'פורת יוסף' שבעיר העתיקה, להוריו הגה"ק חכם אפרים הכהן זי"ע, ראש המקובלים בירושלים ולאמו הצדקנית מרת תופחא מלכה ע"ה.

בהיכנסו בבריתו של אברהם אבינו נקרא שמו בישראל - שלום, על שמו של גדול המקובלים הגה"ק רבנו הרש"ש זי"ע א.

בשנת תרצ"ו נכנס ללמוד בתלמוד תורה 'בני ציון' אצל חכם נתן סאלם זצ"ל, וזאת לאחר שגדל על ברכי אביו וחכמי הישיבה ושמע מהם תורת מים חיים.

כבר בימיו הראשונים בתלמוד תורה, הוכתר בכתר תורה, קנה שם טוב לעצמו וגילה כישרונות נדירים והשתוקקות עזה ללימוד התורה ביגיעה עצומה. השקדנות המופלאה בתורה הייתה ניכרת בו ואינה אופיינית כלל לבני גילו. כל רגע ניצל ללימוד עוד דף גמרא ושינון עוד פרק משנה. חכם נתן סאלם, דרש מהצעירים הצורבים לעמול בתורתם ולמוסר את נפש לעמל ויגיעה בתורה. באחת השיחות, סיפר מרן ראש הישיבה: "בתלמוד תורה 'בני ציון' למדו רוב חכמי הספרדים בדור האחרון. לא הניחו לנו רגע אחד. דרשו מאיתנו לעמול ולעמול ולהתמיד בתורה ללא הפסקה. בלי הנחות ובלי הפסקות מיותרות. וב"ה אודות להתעקשותם יצאו גאונים וחכמים ממקום זה".

הימים היו ימי מצור ומחסור, כאשר בירושלים רעבו ללחם כפשוטו, ובכל זאת שיכח מרן ראש הישיבה את כל צרותיו והשקיע עצמו בלימוד התורה. וכה העיד מרן: "אני זוכר כיצד אימי ע"ה, הייתה טוחנת את הקפה. קונים קפה ירוק, שורפת וטוחנת אותו וזה הקפה. סוכר? שמן? אני זוכר שטיגנו לי ביצה בשומן, לא היה שמן. לקחו חתיכת שומן, שמו במחבת, נמס וטגנו לי

ביצה ואכלתי אותה. לא היה שייך לאכול ביצה ולאכול גבינה אחר כך. למי היה גבינה, מי ראה חלב בכלל?".

בן פורת יוסף

את תורתו קנה מרן ראש הישיבה, בישיבת

המהרש"א, שנלמד על הסדר. משחר נעוריו נודע כאחד מגדולי המתמידים והשקדנים בישיבה, כשכל רגע מנוצל אך ורק ללימוד התורה ללא הפסקה כלל, כשגם בהפסקות הקצרות קבע חברותות מיוחדות כדי לרכוש ידיעות בכל חלקי התורה. כך קבע חברותות כבר בהיותו בחור צעיר סביב גיל הבר מצווה, ללמוד לעומק את מסכתות

פורת יוסף, שם קיבל תורה מפי רב רבנן מרן ראש הישיבה הגאון חכם עזרא עטייה זי"ע, ואתו עמו מרנן חכמי ורבני הישיבה, וכן שאב מלא חופניים תורה וקדושה מאביו הגדול. מהם קיבל את דרך הלימוד בעומק העיון, לעמול ביגיעה ובמאמץ רב להבין כל מילה ומילה בדברי הגמרא, רש"י והתוספות, ולאחר מכן בדברי גדולי הראשונים והאחרונים, ובראשם

כבה אורו של עולם

גיליון אבל ומספד עם הסתלקותו של גדול הדור מרן ראש הישיבה זצוק"ל

יתומים היינו ואין אב

נפלה עטרת ראשנו
אוי נא לנו כי חטאנו

המומים ומזועזעים עד דכדוכה של נפש בהילקח מעימנו אבינו מורנו סבינו רוענו עטרת ראשנו וגזר משפחתנו, אשר מסר נפשו להקמת עולה של תורה וממקימי עולם התורה הזדכך ביסודים קשים וקבלם באהבה, עטרת תפארת עם ישראל ועולם הישיבות גדול הדור שריד לדור דעה, משופרי קרתא ירושלם, עמודא דצלוחתהון

**אבינו מורינו גאון הגאונים קודש הקודשים
מרן ראש הישיבה**

חכם שלום כהן

זצוקללה"ה

מסור בלב ונפש להטיב לכל אדם ברוח ובגשם ובפרט לתלמידיו ולבניו ובנותיו וכל צאצאיו אשר התמסר בגבורה לגידולינו לתורה ולמצוות לאמונה ויראת ה' דבק בכל עוז בגדולי הדור דקמאי ומפיהם שתה מי דעת

**הלוותו יתקיימה יום שני כ"ה אב תשפ"ב
מהיכל ישיבת פורת יוסף לבית העלמין סנהדריה
”ויבכו אותו כל בית ישראל”**

המשפחות המתאבלות:
כהן, חיון, זיאת, דדש, קדוש

יושבים שבעה במעונו ברחוב רקנאטי 49 בשכונת רמות בירושלים

זמני ניהום:
בוקר: 10:00-14:00
אחה"צ: 17:00-22:00

זמני התפילות:
שחרית: 07:45, מנחה: 13:15
ערבית: 20:00

מועצה דתית רכסים

הורם הנזר והוסרה העטרה תורה חגרי שמך

**אבלים ודווים יחד עם כל בית ישראל
על ספר תורה שנשרף הרב הדומה למלאך
דבוק וחבוק בעמל התורה והנחלתה לאלפים ורבבה
במקום גדלותו שם ענוותנותו פאר הדור והדרו
אשר האציל מרוחו הגדולה במאור פניו הסהורות**

מרן ראש הישיבה חכם שלום הכהן זצוקללה"ה

נשיא מועצת חכמי התורה

**גדולה האבידה ואין לה תמורה,
כלי מלחמה אבדו ונפלו גיבורים
מי יורה דעה מי יבין שמועה**

יטיב ה' ולא יוסיף ליסרה יאמץ ברכים כושלות

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ד'

חברי המועצה הדתית

**שלמה הומינר
ראש המועצה הדתית**

אותה את אותה השאלה, וכשהשיבה שוב 'כן', קבעו להינשא.

"היא היתה גדולה", ספד בבכי מרן ראש הישיבה. "היתה גדולה. לא הפריעה לי ללמוד מעולם. לא היה לנו תלמוד תורה בעיר העתיקה, יום יום לקחה את הילדים הקטנים עד רחוב יפו, ולא היה לנו אוטו. אפילו הבן הקטן היתה צריכה לקחת אותו שילמד בישיבה. איזה מסירות נפש! לא היה לנו טלפון, לא היה לנו מכבסה! הכל בידיים! מעולם לא התלוננה, לא דרשה. לא הפריעה לי. כמה שאני אוכל לשבת על הסטנדר - 'תשב' "

"גם המידות שלה, הטהרה שלה. לא היה לה אינטרס אישי בכלל, ה' זיכה אותי. כתוב זכה - עזר לא זכה - כנגדו. אני ברוך ה' זכיתי. כל הזכויות שלי זה שלך".

מרבץ תורה לעדרים

כמעט 70 שנה שנה הרביץ מרן ראש הישיבה זצ"ל תורה והעמיד תלמידים הרבה בישיבת 'פורת יוסף', כך העמיד מרן ראש הישיבה עדרים עדרים של בני תורה יקרים המסולאים בפז, שמהם צמחו תלמידי חכמים מופלגים, יושבי על מדין, רבנים וראשי ישיבות המפארים את כותל המזרח של עולם התורה.

בגיל 24 בלבד, מונה פאר על ידי מרן ראש הישיבה חכם עזרא עטייה זצ"ל לכהן כר"מ ומגיד שיעור בסניף הישיבה בקטמון. באותם השנים כיהן מו"ר הגאון הגדול רבי שמעון בעדני שליט"א כראש הישיבה וכר"מ שיעור ג', מרן ראש הישיבה היה ר"מ שיעור ב' והגאון הגדול רבי משה מאיה שליט"א, ובהמשך הגאון רבי ציון כהן זצ"ל שנפטר לאחרונה היו ר"מים בשיעור א'. לימים, בשנת תשל"ב לערך, עבר מו"ר הגר"ש שליט"א לבני ברק, ומינה במקומו את מרן ראש הישיבה, שיעמוד בראשות הישיבה. בתחילה מרן בענוותנותו סירב לכך, והסכים לשמש רק כ'ממלא מקום', ובמשך שנים ארוכות החשיב את מו"ר הגר"ש כראש הישיבה ולכן נותר גם כר"מ שיעור ב' לאורך השנים.

מאז החל במסירת השיעורים, הקפיד על כך דבר יום ביומו, במשך עשרות בשנים, כשהוא מוסר את נפשו שלא להחמיץ את השיעור הקבוע. בכל יום היה מוסר את השיעור היומי על הדף בעומק העיון, לבני שיעור ב'.

בהמשך, בשנת תשל"ז, חזרה תורה לאכסניה שלה, ונוסדה מחדש ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה, סמוך ונראה למקום המקדש, לאחר שנחרבה בידי הליגיונרים הירדנים בשנת תש"ח, וקול התורה שב להדהד בעוז, תחת שרביטו של מרן ראש הישיבה זצ"ל.

יחד עם מרן רבנו זי"ע

קשר טמיר ועתיק יומין חיבר בעבודות בין מרן רבנו זי"ע, לבין מי שהוא הכתיר להמשיך את דרכו בקודש בהנהגת העם, מרן ראש הישיבה זצוק"ל. חודשים ספורים טרם הסתלקותו של מרן רבינו זי"ע, לעיני כל ישראל בשיעור השבועי במוצאי השבת העיד מרן רבנו זי"ע על מרן ראש הישיבה: "יש לו פה קדוש, היזהרו לא לעבור על דבריו".

קשר ייחודי שנארג על פני כשמונים שנה ויצק חוליית זהב בשלשלת הדורות. הוא החל אי שם בין כתליה של ישיבת פורת יוסף בירושלים שבין החומות. מרן ראש הישיבה, כבנו של המקובל האלוקי הגאון הקדוש חכם אפרים הכהן זיע"א, שעמד בראש ישיבת המקובלים

הש"ס, לאסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, כשהם ממשיכים ולומדים כסדר את חלקי השלחן ערוך, ובפרט ביורה דעה ובאבן העזר. בין היתר למד בחברותא עם יבחלט"א גיסו לעתיד, הגאון הגדול רבי שלמה בן שמעון שליט"א והגאון רבי יוסף הררי רפול שליט"א ועוד.

לצד זאת ניכרה בו יראתו הקודמת לחכמתו, כשכבר בצעירותו בערה בו יראת ה', והשקיע את כל כוחותיו בעבודת ה' מתוך יראה טהורה ואהבת ה' יוקדת.

כשהיה צועד בדרכו אל היכל הישיבה, היה תמיד מונח בחיקו כרך של 'חובות הלבבות', והיה משנן את דבריו פעם אחר פעם, ולומד ממנו אורחות חיים, וכך המליץ לתלמידיו לעשות כל הימים.

האיש מקדש

בהגיעו לפרקו פרק האיש מקדש נשא את מחברתו בקודש הרבנית יעל צ"ה, בתו של הגה"ק חכם מנצור בן שמעון זי"ע, שעמדה לימינו של מרן ראש הישיבה כל ימי חייה במסירות נפש של ממש, כשהיא נוטלת על עצמה את כל עול הבית, על גנת שיוכל לעסוק בתורה ללא הפסקה ובהרצפת התורה בישיבה.

בהספד מרטיט שנשא מרן ראש הישיבה זצ"ל, בהלווית רעייתו הרבנית שנפטרה בסיוון תשע"ו, סיפר מרן בבכי מר על השידוך שנעשה ביניהם. מרן סיפר כי כבר בפגישה הראשונה שאל אותה האם היא מוכנה לחיות חיי תורה כפי שראתה בבית הוריה, והרבנית השיבה בחיוב. לאחר מכן נערכה פגישה שנייה, ומרן שוב שאל

מו"ר הגר"ש בעדנץ, ניאות מרן ראש הישיבה זצ"ל ליטול על שכמו את עול ההנהגה, ובחול המועד פסח תשע"ד התעטר בנזר נשיא מועצת חכמי התורה.

מאז עמד מרן ראש הישיבה בחזית הנהגת הדור כולו, כשכל השאלות נחתכות על שולחנו בלשכת הגזית.

משמר בני הישיבות

מרן ראש הישיבה זצ"ל נשא את משא הדור כולו, והיה האיש על העדה, לעמוד בחזית המאבקים לשמירה על עולם התורה ולביצור חומות הדת.

במסגרת זו נציין לשני מאבקים ציבוריים בולטים, בהם הוביל מרן ראש הישיבה את הקו הנחוש לשמירה על הדרך המסורה בידינו ללא כל שינוי - המאבק לשמירת מעמד בני הישיבות וכנגד גזירת הגיוס והמאבק כנגד חילולי השבת - כשלצד זאת יש עוד עשרות רבות של מאבקים בהם ניצח מרן ראש הישיבה על מלאכת הקודש. בהיותו אביהם של בני הישיבות, חש מרן ראש הישיבה אחריות אישית לגורלו של כל בן ישיבה באשר הוא שם. כחלק כך, נשא במשא עולם הישיבות בהיותו חבר נשיאות ועד הישיבות, ובעת הצורך אף התקיימו ישיבות מיוחדות במעונו.

מרן ראש הישיבה זצ"ל פרסם מכתב מיוחד לביצור חומות עולם התורה כנגד פיתויי הגיוס: "הנני פונה בזה לכל אחד ואחד להתחזק בלימוד התורה ובעמלה. גם בעת הזאת אשר לא נדע מה ילד יום בהתגברות שנאת עולם לעם עולם, ואין לנו מגן וצינה גדול לעם ישראל יותר מאשר עמלה של תורה. על כן אזרו שחלילה לבחור באיזה רמה לימודית שהוא, או לנשוי אפי' נמצא בקשיי פרנסה, לעזוב את משמרת הקודש ח"ו, ולא

משרד הפנים וכבר אז עזר רבות לישיבות, באופן בלתי רגיל. ומאז בס"ד אנחנו עוזרים לכולם, לכל הישיבות, לכל המוסדות".

"ההצלחה ברוך ה' היא כי עשינו למען שמו יתברך. אני מעולם לא הייתי אדם שעושה לעצמו ולטובתו, אני רק שליח, מסכן מי שעושה בשבילו, לכבודו האיש.

"לא חשבנו שנזכה שש"ס תצליח כל כך ותגיע לכל מה שיש היום. שנראה כך את עולם התורה גדל, רבבות בני תורה ספרדים. וזכינו לנציגים נאמנים. אני מעיד על רבי אריה דרעי מיום שנתמנה מעולם לא המרה את פי בכהוא זה. מעולם לא אמר כך ועשה אחרת. לא שיקר אותי. הוא שליח נאמן".

כמה חודשים לאחר הסתלקותו של מרן רבינו זי"ע, ולאחר הפצרות רבות מצידו של יבלחט"א

מועצה, מה אכפת להם שאני אעשה שיהיו שמונה חברים חרדים?!. קם שלמה לורנץ ואמר: אני חותם לך ראשון. ייאמר לזכותו, היה אדם אמיתי. "וכי אני חיפשתי את כבודי? רציתי שיעזור לספרדים, רציתי שידברו עם הספרדים. אף אחד לא היה הולך לדבר איתם, לדרוש להם, לחזק אותם. בכל השכונות שלנו לא היה שום דבר. לא יודע מה חששו מאיתנו באגודת ישראל. אולי חששו שניקח להם משהו מהעירייה..."

באותה השיחה הגדיר מרן ראש הישיבה זצ"ל את דרכה של תנועת ש"ס: "ש"ס היא תנועה שרצונה הוא להקים ישיבות, לפתוח תלמודי תורה, לחזק את התורה, לעסוק בכל הדברים הללו. כל המטרה שלנו היא להקים את התורה. ברוך ה' זה מה שהתנועה עושה".

"בהתחלה רבי אריה היה בסך הכל מנכ"ל

'עוז והדר' שפעלה בתוך ישיבת פורת יוסף, נתגדל משחר ילדותו בין חכמי הישיבה. כבר אז החל לזרוח שמו של השקדן המופלא הלא הוא מרן רבינו זצ"ל, והיו צעירי הדור מביטים בעיניים מעריצות לעבר הפינה ממנה לא מש ולומדים פרק בהלכות התמדה ובאהבת תורה יוקדת.

"כשהייתי בחור צעיר בפורת יוסף", שח לימים מרן ראש הישיבה זצ"ל בנועם שיח שהעניק למוסף 'תור הזהב'. "למדתי בהפסקת הצהריים, בין הסדרים, מסכת שבת עם החברותא שלי. היינו יושבים באוצר הספרים ולומדים. מרן היה יושב שם ואוכל פרוסה קטנה לארוחת הצהריים, וכל העת מעיין בספר שהיה פתוח לפניו תמיד. באחד הימים מרן פנה אלינו ואמר 'אני שומע שאתם לומדים טוב, רוצים שאלמד איתכם?'. כמובן ששמחנו מאוד וכך היינו לומדים כל יום ולמדנו יחד איתו כמעט את כל מסכת שבת".

כך החל הקשר הטמיר בין מאורי הדור, שיהפכו לימים לנשיאי מועצת חכמי התורה, שהלך והתעצם עם השנים ובפרט לאחר שנכנסו יחד בעול הנהגת הציבור.

בשיחה נדירה אחרת שהעניק ל'הדרך', מרן ראש הישיבה זצ"ל פתח חרך צר למסכת הקשרים המופלאה שנרקמה עם מרן רבינו זי"ע: "הייתי מדבר איתו כדבר בן עם אביו. מעולם לא נמנעתי מלומר לו דבר. פעם אחת אמרתי למרן, גם אם תכעס עלי אני אומר לך את דעתי. הוא שמע את הדברים, לאחר זמן אמר לי 'ראיתי שאתה הידיד האמיתי שלי יותר מכולם, שבאמת רוצה בטובתי ולכן אמרת מה שאמרת'".

"תודעו לכם", העיד מרן ראש הישיבה, "חכם עוובדיה כל מה שעשה היה לשם שמים. כל דבר שעשה הכל היה אך ורק לשם שמים. לכן זכה למה שזכה".

הקמת התנועה הקדושה

בהיותו נושא בעול עם הציבור, אשר נשא על לוח לבו הטהור את משא הדור, ראה מרן ראש הישיבה זצ"ל את הצורך הגדול, באיחוד וחיבור כלל בני התורה ושומרי התורה, להרים קרנה של תורה, לחזק את עולם התורה ולקרב את לבבות אחינו שבשדות.

כך במהלך שנת תשמ"ג התגבשה תנועת ש"ס, בתחילה בירושלים עיר הקודש, כשמרן ראש הישיבה נושא בעול הארגון הצעיר, גם כשנותר כמעט לבדו בחזית המערכה.

בשיחה הנדירה שהעניק מרן ראש הישיבה זצ"ל ל'הדרך', התבטא במילים יוצאות דופן על אותם הימים: "עשינו רק למען שמו יתברך ויתעלה. כולם רבו איתי. מה הם חשבו להרוויח לעצמם איזה דבר? וכי עם בורא עולם אפשר לעשות חשבונות?".

מרן ראש הישיבה הוסיף וסיפר: "ראשי הישיבות בסוף כולם עזבו אותי. בבחירות לעירייה אחד מזקני העסקנים רדף אחריי בצורה לא רגילה, הוא לא השאיר רב אשכנזי אחד שלא שלח אותו לשכנע אותי שאפסיק, אפילו רבנים פה בישיבה. נכנסתי לרב שך ושאלתי אותו מה לעשות. אמר לי הרב שך, אני אאסוף את כולם, אתה תדבר ותגיד את הטענות שלך ונראה מה יש להם לענות. ה' זיכה אותי, שלא זזתי מהרב שך. הקב"ה חנן אותו בדעה נקיה, הוא היה אדם נקי בלי שום אינטרס.

"התאספו כולם בביתו של הרב שך, באו כל האשכנזים ואני הייתי לבדי, מול כולם. אמרתי להם: 'אתם הולכים לכל המקומות והשכונות של הספרדים, לחזק שם את היהדות? אתם חברי העירייה עושים איזה דבר בשבילנו? אתם לא עוזרים לספרדים. אתם עכשיו ארבעה חברי

להתפתות לכל מיני גורמים "חרדים" או שאינם חרדים המבטיחים לו עתיד של כסף וכבוד אם יצטרף לאיזה מסלול אפי' קצר מאוד".

רושם עז בכל עולם התורה הותיר משא קודשו המרטיט של מרן ראש הישיבה בכינוס ההיסטורי של שלוש מועצות חכמי וגדולי התורה, בימי שיאו של המאבק כנגד גזירות הגיוס שהוביל יאיר לפיד ב'ממשלת האחים', אז התכנסו מרבנן ורבנן מועצות חכמי וגדולי התורה והכריזו על עצרת המיליון הידועה.

מרן ראש הישיבה נשא את הנאום המרכזי כשהוא פורץ בבכי ודמעות רותחות זולגות מעיניו: "כל הספרדים הם בבחינת את הנפש אשר עשו בחרן, אני יודע מתוך הישיבה כמה תלמידים שההורים שלהם רוצים שילך לצבא, הם לא מבינים כלום, אם לא שהבנים היו דבוקים ברבנים שלהם, הם היו הולכים לצבא, וע"י הרבנים שומרים עליהם. אם לא יעשו דבר שיכריזו שאין צבא בכלל, ח"ו זה לא ילך.

"אני מבקש שתצא מכאן החלטה שאין צבא ואין כלום, ולא מעניין אותנו הכסף שלהם, מעניין אותנו רק תורה ותורה", זעק מרן ראש הישיבה ודמעותיו טלטלו את כל חכמי וגדולי הדור שנועדו יחדיו.

ראש הישיבה הגרמני"ל שטיינמן זצ"ל ניגש למרן ראש הישיבה זצ"ל ואמר לו: "הדברים של כבודו חיזקו את כולנו, אנחנו צריכים לשמור על האחדות הזאת שיש כאן, וכך נוכל נגד הקמים עלינו".

כך גם לאחר בחירות תשע"ט, כשאביגדור ליברמן ניסה להכניס פרצות בחוק להסדרת מעמדם של בני הישיבות, הציב מרן ראש הישיבה קו ברור, על מה לא ניתן להתפשר בשום פנים ואופן, בקביעת יעדי הגיוס בתוך החוק עצמו. בראיון ל'הדרן' סיפר ראש צוות המשא ומתן של ש"ס השר לשעבר הרב אריאל אטיאס, על

הטובה שהייתה בבית גנזיו שנתנה לישראל עם סגולתו. "מבהיל עד היכן הדברים מגיעים מה שכרו של מקדש השבת", אמר מרן.

מרן ראש הישיבה הוסיף וסיפר על רבנו "החפץ חיים", סיפור המלמדנו עד כמה צריך להזדעזע מחילולה של שבת: "שבת אחת כשהחפץ חיים שקד על תלמודו, לפתע הגיעה לאוזנו ידיעה שאחד היהודים בעיר חילל את השבת. מיד כששמע זאת החפץ חיים התעלף וקרט תחתיו. שבת לאחר-מכן שמע ה'חפץ חיים' שאותו יהודי שוב חילל את השבת, כששמע זאת הרב הזדעזע עד עמקי נשמתו, ולא התעלף. אך בשבת השלישית, כששמע החפץ חיים ששוב חוללה השבת, התעלף.

הישיבה זצ"ל כל הימים, זה המאבק לשמירת צביונה של שבת קודש. כידוע שמרן ראש הישיבה הרבה לעסוק כל חייו בהלכות שבת, ואף הורה לתלמידיו להתעמק בכך.

מרן ראש הישיבה הרבה להתריע וללחום על כבודה של שבת המלכה, ונאבק בכל עוז לבל חלילה יהיו פרצות בחומת השבת.

כך במהלך הכינוס ההיסטורי של מרבנן ורבנן שלוש מועצות חכמי וגדולי התורה, סביב פרצת השבת, נשא מרן ראש הישיבה נאום חוצב להבות. מרן ראש הישיבה פתח את דבריו בכאב עצום, על כך שנאלצנו להגיע למצב כזה שצריך לדון כיצד למנוע את חילול שבת קדוש, שהיא האות והברית בינינו ובין הקדוש ברוך הוא והיא המתנה

שהתחולל באותו לילה דרמטי במעונו של מרן ראש הישיבה: "באותו לילה, נכנסנו יו"ר התנועה הרב אריה דרעי ואני למרן ראש הישיבה, והרב דרעי פירט על כל התהליך שעברנו. מרן היה מאוד נחרץ לא לוותר בשום פנים ואופן. הוא אמר לנו 'אנחנו לוחמים את המלחמה של הקדוש ברוך הוא, למען התורה הקדושה ואנחנו נעלה'". ואכן כזכור במערכת הבחירות שלאחר מכן עלתה תנועת ש"ס לתשעה מנדטים.

שבת היא - לזעוק

מאבק נוסף שהיה בראש מעייניו של מרן ראש

“שאלו אותו תלמידיו: ‘למדנו רבינו, בשבת שעברה אמנם הודעו, אך לא התעלפת כששמעת שאותו יהודי חילל שבת בשנית, מה קרה שהשבת התעלפת שוב?’”

“ענה להם ה'חפץ חיים”: ‘הפעם לא התעלפתי בגלל היהודי שהעז לחלל את השבת, אלא בשל העובדה שלא התעלפתי כששמעתי זאת בשבת שעברה. איך כבר לא כואב לי עד כדי התעלפות לראות יהודי מחלל שבת?! לכן התעלפתי מהאדישות שהייתה לי.”

ואמר מרן ראש הישיבה: “אם כך אמר על עצמו החפץ חיים הקדוש בענוות רוחו, מה נענה אבתריה?! האדישות וההרגל הם האויבים היותר גדולים של האדם. ועתה שנפרצה אט אט חומת השבת חלילה חלילה להתרגל למצב הנורא הזה. ומה טוב שנערך הכינוס הזה, כינוס לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם, למחות ולזעוק מתוך כאב עצור על השבת המתחללת בראש חוצות, ולטכס עצות בבחינת אז נדברו יראי השם איש אל רעהו כיצד למנוע את חילולה, וכיצד לגרום לעוד יותר יהודים לדעת את חן ערכה קדושתה והדרה של השבת.”

עוד הוסיף מרן ראש הישיבה בסיום דבריו כי “עלינו לקרב באהבה את אותם שהתרחקו, לרוב שלא באשמתם, אם מחמת אי ידיעה ואם מחמת שלא עמדו בניסיון הממון, ולהאזיב את השבת על כל יהודי ויהודי מאחינו בני ישראל כמו שאמר השם יתברך למשה רבנו מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, אני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם.”

מאבק נגד ממשלת השמד

בשנה האחרונה העיקה מאוד על לבו הטהור של מרן ראש הישיבה זצ"ל, עובדת הקמת ממשלת השמד והגזירות הקשות כנגד יסודות הדת ועולם התורה.

פעם אחר פעם הביע את כאבו העז לנוכח הגזירות הקשות, והשתמש במילים חריפות כנגד מהרסי הדת, המצרים את רגליהם של בני התורה, בני הישיבות ואברכי הכוללים.

כך לחם בעוז כנגד הגניסיונות להרס וחורבן עיקרי הדת, ברפורמות הגיור והכשרות. מרן ראש הישיבה יצא בקריאת קודש אליה הצטרפו מרבנן ורבנן חכמי וגדולי התורה והחסידות מכל החוגים, לעמוד בפרץ.

בקריאת הקודש נכתב בין השאר: “הנה בעוונות הרבים מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים’ על אשר קמו מחריבי הדת ברשע להתעולל, ומנסים לעקר את יסודות הדת בארץ ישראל, להתיר גיורים למאות אלפי גויים נגד דרך התורה הקדושה, לפגוע בכרם בית ישראל ובקדושת היוחסין על ידי התבוללות קשה ונוראה שאחריה עדי אובד, ומבקשים לעקור ולהפקיע את הכשרות מידיהם הנאמנות של הרבנים המוסמכים בכך ולתיתה בידיים זרות, דבר שעלול לזרוע הרס וחורבן בחומות הכשרות וקדושתה.

“ולא זו אף זו אלא שכל מאוויים הוא להטיל מחלוקת בין רבני ישראל בכך שמבקשים להתיר לרבנים אחרים ליתן כשרות שלא במקום מושבם ולגרום לקנאה ותחרות האחד מול רעהו שבמקום שהוסרה הכשרות ע”י המרא דאתרא מטעמים הלכתיים יבוא האחר ויתן כשרות לאותו המקום, וזהו הרס גמור לכל מערכת הכשרות בארץ הקודש וסופה מי ישרונו.”

“על כן, הננו לגלות דעתנו דעת תורה שלא לשתף עמם פעולה כלל הן בעניין הגיורים רח”ל והן בענייני הכשרות, ואל יהיו רב מלתת כשרות שלא במקום מושבו כמרא דאתרא, וחלילה לו

בשום פנים ואופן לשתף פעולה בכל דרך שהיא עם ממשלת השמד ואנשיה, ואין לנהל איתם מגעים כלל.

בהתאם להוראותיו הברורות, הובילה תנועת ש”ס ובראשה יו”ר התנועה הרב אריה דרעי, מאבק נחוש ובלתי מתפשר כנגד הממשלה בכל דרך אפשרית. ואכן הוכח כי בכך הופלה ממשלת השמד בתוך פחות משנה, דבר שאיש לא האמין שיקרה במהירות כזו.

עוד קודם לנפילת הממשלה באופן סופי התבטא מרן בפה קודשו: “או שיעשו תשובה או שיפלו”, ואכן זמן קצר אחר כך נפלה הממשלה במפתיע.

דור ישרים

מרן ראש הישיבה זכה והותיר אחריו דור ישרים מבוחר, בנים וחתנים תלמידי חכמים, נכדיו, נכדותיו וניניו, כולם זרע קודש ברך ה’.

למרן ולמחברתו בקודש נולדו שלושה בנים וחמש בנות. בניו: הגאון רבי אפרים שליט”א מראשי ישיבת יקירי ירושלים; הגאון רבי יעקב שליט”א ראש ישיבת נזר התלמוד בביתר עלית; הגאון רבי שמעון שליט”א ראש ישיבת ‘בית יעקב’ במסודותיו של חמיו הגאון חכם יעקב עטייה זצ”ל בבת ים, שהוכתר במסע הלוויה להמשיך את דרכו של אביו מרן ראש הישיבה זצ”ל בישיבת פורת יוסף.

חתניו: הגאון רבי יוסף חיון שליט”א, ראש כולל ומרבני בד”צ ‘נווה ציון’; הגאון רבי יצחק זיאת שליט”א, ראש כולל ‘מאורות משה’ בשכונת רמות ירושלים; הגאון רבי אברהם דדש שליט”א, דיין בבית דין צדק ‘אהבת שלום’; הגאון רבי דוד קדוש שליט”א, רב קהילה בשכונת ‘נווה יעקב’ ירושלים; הגאון רבי יעקב יצחק כהן שליט”א, משגיח בישיבת ‘נזר התלמוד’ בביתר עלית.

כן הותיר אחריו את אחיו הרה”ג רבי רפאל כהן שליט”א, חתנו של הגה”ק חכם סלמן מוצפי זי”ע העוסק במלאכת שמים כסופר סת”ם. אחותו הרבנית חמד ע”ה, נפטרה לפני מספר שנים.

ודווקא בתקופה קשה זו לעם ישראל עלינו למנוע קטרוג ולעורר בתפילה להשי”ת שיהא זה ‘סוף וקץ לכל צרותנו תחילה וראש לפדיון נפשנו’ ונוכח בקרוב לגאולה השלמה בבניין בית המקדש במהרה בימינו אמן.”

מרן ראש הישיבה הוא אשר ניצב בחזית המערכה והציב את הקו התקיף ביותר כנגד ממשלת השמה, כשהורה באופן נחרץ, שאסור

מלהשיג גבול רעהו ליתן כשרות בעיר אחרת בשום צורה ואופן, ושארית ישראל לא יעשו עוולה.

“ועל הרבנים שליט”א לחזק ולהדר הכשרות במקום מושבם אליבא דהלכתא ללא סייג וללא מורא. והפורשים מקהל ה’ ועוברי רצונו ה”י תיאסר כשרותם בכל דוכתא, שכן עדות היא בכך שרצונם להשגת גבול והרס הכשרות גרידא.

יומא דהילולא

תקמ"א: רבי יוסף שמואל מודליאנו - ראש ישיבת ק"ק איטליה ישן בשאלוניקי (יון), מח"ס ראש משביר, ראש מעריב.

תקנ"ז: רבי יהושע סגרי - ראב"ד קאסאל (איטליה).

תרמ"א: מארי יחיא קורח - מחכמי צנעא (תימן), מח"ס משכיל דורש, מרפא לשון ועוד.

תרנ"ב: רבי יששכר אצראף - ראש ישיבה ודיין בסאלי (מרוקו), ראב"ד ירושלים.

תרצ"א: רבי בן ציון הכהן יהונתן - ראב"ד ג'רבא, מח"ס שערי ציון, ציון במשפט ירושלים.

תפדה, שיבת ציון.

תש"כ: רבי יחיא ניזרי - דיין בטנג'יר, קזבלנקא, מכנאס (מרוקו).

תשכ"א: חכם אהרן הררי רפול - מחכמי חאלב, דיין בת"א וירושלים.

תשכ"ד: רבי אהרן בן חסין - מחכמי מכנאס, דיין ורבה של דבדו, ראב"ד מוגאדור (מרוקו), מח"ס מטה אהרן, זבח תודה.

תשמ"ד: רבי פראג' וזאן-אוזן - רבה של תוניס.

תשע"ח: רבי אהרן מונסונגו - רבה של מרוקו.

22-34
באר שבע

24-28°
חיפה

25-30°
תל אביב

19-29
ירושלים

24-31
חמישי

24-31°
רביעי

24-31
שלישי

תחזית
לימים הקרובים

מעונן חלקית עד בהיר, ללא שינוי ניכר בטמפרטורות.

זמני היום, כ"ו אב תשפ"ב	ירושלים	בני ברק	חיפה	באר שבע
זמן טלית ותפילין	04:54	05:00	04:57	05:00
הנץ החמה	06:05	06:11	06:06	06:12
סוף זמן קריאת שמע מג"א	08:43	08:47	08:45	08:47
סוף זמן קריאת שמע הגר"א	09:23	09:26	09:24	09:26
סוף זמן תפילה	10:28	10:31	10:29	10:31
חצות	12:41	12:42	12:42	12:42
שקיעת החמה	19:19	19:17	19:19	19:17
צאת הכוכבים	19:35	19:33	19:35	19:33
עלות השחר מחר	04:44	04:50	04:47	04:50
הנץ החמה מחר	06:09	06:15	06:09	06:16

יוצאים לדרך!

תמיד רציתם לקרוא את 'הדרך' כל בוקר?
עכשיו זה קורה.

עיתון 'הדרך' יוצא לאור במהדורה יומית, הדיווחים, הכתבות, הפרשנויות, הסקירות, העדכונים, הראיונות מעכשיו כל בוקר זה אצלכם

לקבלת העיתון בדואר האלקטרוני שלחו הודעה לכתובת: yomi@haderech.net

לקבלת העיתון בווטסאפ שלחו הודעה למספר: **055-557-9541**

'הדרך' - דבר יום ביומו

מו"ל: הדרך הוצאה לאור בע"מ

עורך: אברהם דוב גרינבוים

עורך המהדורה היומית: שמעון ליברטי

טלפון: 073-3214444 • פקס: 0733-700333

מייל המערכת: haderechyomi@gmail.com

לפניות לוועדה הרוחנית: vaada@haderech.net

הפצה ומנויים: 0733214444 • haderechsub@gmail.com

עיצוב גריד: סטודיו הדרך עימוד: שוקי קנר

כל המודעות באחריות המפרסם ובכפוף לוועדה הרוחנית

הדרך

יתמות!

הלב עדיין קרוע, מסרב להאמין, לא מסוגל לעכל, שאכן התייתמנו, שאבינו רוענו עזב אותנו בפתע פתאום.

איך אפשר לקבל זאת? איך אפשר להסכין עם כך שאור המנורה הטהורה שהאיר את דרכנו בחשכת הגלות כבה באישון ליל והותיר אותנו באפלה?

איך אפשר לעלות על דל שכלנו, שמחר בבוקר לא נוכל להיכנס כבכל עת אל לשכת הגזית, לבית שכל הפיות פונים אליו, לשטוח את השאלה, להציג את הספק, ולקבל הכרעה ברורה וחדה?

רבנו, על מי נשתתנו?!

...

רבותינו זיכרונם לברכה, תיארו במסכת בבא בתרא (צא, א) את המעמד שהיה בפטירתו של אברהם אבינו עליו השלום: "ואמר רב חנן בר רבא אמר רב, אותו היום שנפטר אברהם אבינו מן העולם עמדו כל גדולי אומות העולם בשורה ואמרו - אי לו לעולם שאבד מנהיגו, ואוי לה לספינה שאבד קברניטה".

בדברי המפרשים מצינו כמה וכמה הסברים למאמר הזה, ולכפל הלשון - אי לעולם שאבד מנהיגו, אי לספינה שאבד קברניטה, וכל הדברים, כל הפירושים איתנהו באשכבתיה דרבי, מרן ראש הישיבה זצ"ל.

רבנו המהרש"א, שמרן ראש הישיבה זצ"ל היה אדוק כל ימיו בתורתו, ועל חידושי השתית את דרך לימודו ועיונו כפי המקובל בדרך הלימוד של רבותינו, מפרש ב'חידושי אגדות': "כפל הענין. ויש לפרש בזה, שהיה אברהם שלם במעלות השכליות ומדות, והיה מודיע לבריות מציאותו ברוך הוא, גם הורה להם דרך ישרה במדות כמו שכתוב בפסוק 'ואת הנפש אשר עשו בחרן'. והוא אשר ספרו בהספדו מעלתו במעלות השכליות, אי להם לעולם דהיינו הבריות שאבד מהם המורה להם על מנהיגו של עולם, שיש לעולם מנהיג ואין עולם נוהג כמנהגו.

"ועוד ספרו במעלות מדותיו, אי לה לספינה וכו' שדומה העולם הזה לספינה, כמו שאמרו לעיל בריש הפרק וכמו שאוי לה לספינה שאבד קברניטה המדריכה דרך ישרה שלא תכשל, כך אי להם לבריות שאבד מהם מי שהיה מדריך להם דרך הישר במדות. וק"ל".

מרן ראש הישיבה זצ"ל, מסר את נפשו להשריש בציבור את דרך התורה, ובכל דבר ודבר היה כמלאך המכה על הקודקוד ואומר - האם זה לכבודו של הבורא יתברך? האם אתה פועל רק למען שמו באהבה? והוא הנחה אותנו בדרך הישרה, בדרך הסלולה, בין מהמורות העולם, פקח עיניים עיוורות, הראה את השקר של עלמא דשקרא והאיר באור יקרות את דרך האמת.

...

מרן החיד"א, ב'פתח עיניים' מביא מדברי הראשונים, שפירשו את הלשון 'אותו היום שנפטר אברהם אבינו', "דיש הרבה גדולים דאינו ניכר חסרונן רק במשך זמן. אבל אברהם אבינו אותו היום תקף ומיד ניכר שהעולם אבד מנהיגו".

אצל מרן ראש הישיבה זצ"ל, ברגע שהורם הנזר והוסרה העטרה, הורגש מיד האובדן העצום, החיסרון האדיר. כבר עכשיו מרגישים בחלל שנפער, מי ינהיג את הדור כולו? מי יובילנו בעז ובגאון? חסר לנו! כואב לנו!

עוד פירש מרן החיד"א: "ואפשר לפי פשוטו, שאמרו אי לעולם ואוי לספינה, לרמוז בשני זמנים דכשהעולם ביישוב - על כל פנים צריך מנהיג. וכשהעולם בצער, כגון ספינה בים - צריך קברניט חכם למלט נפשם. וכן היה אברהם אבינו עליו השלום, בכל זמן הוא הדבר אחד לדור ובתבונות כפיו ינחם ויושיעם מכל צרה".

אוי, כמה שהדברים מכוונים בדיוק למצב הקשה שאליו נקלענו. העולם כולו בצער, עולם התורה בסכנה, התורה הקדושה בצרה גדולה, ואנו זקוקים בשעה הזו יותר מכל שעה אחרת לקברניט חכם, שיצלח את הסערות, שינענע על כל גל וגל, ובשיאה של הסערה נלקח מאיתנו הקברניט, ונותרנו כספינה טרופה בלב ים.

...

אך זאת הייתה נחמתנו בעונינו, כי מרן ראש הישיבה זצ"ל, הותיר לנו דרך ברורה, הותיר לנו מפת דרכים לנתב בתוך הסערה, זו הדרך העולה בית א-ל, כפי שנמסר מדור לדור, בטהרה, בשלמות, בנקיות.

אם נאחז בדרכו דרך החיים, אם נאחז חזק ולא נרפה מהוראותיו, מהדרכותיו, מהנהגותיו, נדע כי נוכל לה לכל סערה המתרגשת ובאה לעולם. ויכולנו עמוד.